

NOVADNIEKS

OTRDIEN,
1991. gada 12. martā

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 27 — 28
(6186 — 6187)

ZIŅAS

Preiļu pilsētas deputātu sesijā izskanēja pretenzijas rajona dzīvokļu un komunālās saimniecības ražošanas apvienībai par to, ka pērn tā nav paveikusi paredzēto darbu apjomu. Konkrēti: nav pabeigta pilsētas centra labiekārtošana, tualetes celtniecība. Nekvalitatīvi veikts parka estrādes remonts.

Vietējā pašpārvalde noslēgusi līgumu ar 21. PMK par Preiļu pilsētas parka diķu tīrīšanu. Melioratori šo darbu veiks pēc parka rekonstrukcijas projekta. Pašlaik tiek veikti priekšdarbi (krūmu izciršana), lai tehnika varētu uzsākt diķu tīrīšanu jau pavasarī.

Sogad notikušajā vadošo darbinieku spartakiādē vairs piedalījās tikai pieci «vadošie» darba kolektīvi. Iemeslis visparastākais — par nepiedalīšanos vairs nevajag atskaitīties kompartijas birojā, kā tas bija šo sacensību tapšanas gadā.

Jaunais likums par soda naudām sakarā ar saimniecības noteikumu pārkāpumiem uzņemts neviennozīmīgi. Kamēr dažos autotransporta vadītājos tas izraisa debates un sašutumu par lielajām soda naudām, citi jau ir sajutuši, kā likums «kož». Piemēram, preiļietis Aleksandrs Zagrebajevs un līvānietis Valdis Leonovs katrs jau samaksājis 1000 rubļu.

Divus trīs mēnešus dienā apkalpo dzirnavnieks Adāms Rusiņš, kurš strādā Pelēcos. Pašlaik saimniecība noteikusi jaunas cenas. Īpaši augstas tās par putrainu sagatavošanu — 200 rubļu par tonnu (tiem, kas nav kolhoznieki). Daudzi mājiņi, kas bija iecienījuši dzirnavnieka-vecmeistara darbu, tāpēc var pabraukt Pelēciem garām.

Pēc ilgām diskusijām, viedokļiem, sarunām, lēmumiem, ledzīvotāju «interesēm» tā dēvētie armēņu kurpnieki nu jau sākot atvadas mūsu rajonam, jo saņēmuši piedāvājumu strādāt kaimiņā — Krāslavas rajonā.

Aizvien vairāk ir tādu cilvēku, kas lielākā vai mazākā mērā iepazinušies ar Latgali sabiedriskā pētniecības institūta ārzemēs izdoto krājumu «Latgālika» septiņos sējumos, ar tā darbu pie nākamajiem sējumiem, citiem pētnieciskajiem veiktumiem. Latvijas Zinātņu akadēmijā, Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā, Latvijas Universitātē un citur strādājošie zinātnieki latgālieši kopā ar Daugavpils Pedagoģisko institūtu nolēmuši šādu institūtu nodibināt Latgalē, ar centru Daugavpilī, izmantojot Pedagoģiskā institūta telpas un tehnisko bāzi.

5. martā Daugavpils rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejā bija sapulcējušies daudzi ieinteresētie zinātnieki, studenti, kultūras darba aktivisti un Balvu, Daugavpils, Krāslavas, Ludzas, Preiļu, Rēzeknes rajonu, Daugavpils un Rēzeknes pilsētu pašvaldību pārstāvji.

Pēc zinātnieku priekšlasījumiem un karstām debatēm, kas izvērsās dienas otrajā daļā, tika izveidota darba grupa, kas precīzi veiks priekšdarbus, lai rūpīgi sagatavotu jautājumu par šāda institūta (vai alternatīvā veidojuma) radīšanu, ko pēc tam apspriedīs Latgales sabiedrisko un kultūras apvienību pārstāvju sanāksmē. No Preiļu rajona grupā ievēlēts rajona Tautas deputātu padomes priekšsēdētāja vietnieks Jānis Bojārs.

Izmantojot pēdējo laiku, kamēr vēl turas sala celtie ceļi un tilti, piepilsētas saimniecībā «Latgale» lauku ļaudis, kuri dzīvo viensētās, steidz sagatavot malku. Noteiktā norma — pieci kubikmetri, par ko saimniecības kasē iemaksāti 25 rubļi, tiek sagatavota pašu spēkiem, bet brīvdienās — sestdien un svēdien — organizēti izvesta pēc piederības, par traktora darba stundu maksājot divus rubļus.

6. martā, lai tiktos ar rajona izpildkomitejas priekšsēdētāju I. Snikeru, bija ieradies Krāslavas rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs J. Leitāns. Apcieņojuma mērķis bija mazliet neparasts — iepazīties ar preiļiešu pieredzi... talonu sistēmas ieviešanā. Lieta tā, ka daudzi krāslavieši uzskatīja — Preiļu rajonā ledzīvotāju apgāde ar precēm esot daudz labāka nekā pie viņiem.

Ka Preiļos hulgāni pa naktīm izdauza skatlogu un vitrīnu stiklus, paliek nenokerti un nesodīti, pie tā jau pierasts. Bet, lūk, nesen pašā pilsētas centrā visiem trim automātiskajiem telefona aparātiem norautas un paņemtas par suvenīriem... klausules.

Vai naudas reforma PSRS turpināsies?

Mums vēl atmiņā, kādu ažiotažu un tautas neapmierinātību radīja 100 un 50 rubļu naudas zīmju izņemšana no apgrozības. Lai gan PSRS vadītāji cenšas apgalvot, ka tas nebija naudas reformas sākums, daudzi speciālisti ir citās domās un prognozē, ka notikumi varētu atkārtoties tālāk. Visai kompetentais un populārais Maskavas laikraksts «Komsant» publicējis Borisa Konstantinova rakstu, kurā izņemtas PSRS naudas sistēmas tālākas attīstības tendences.

Sākumā speciālisti pieļāvuši divus scenārijus, bet tagad uzskatīt, ka iespējams tikai viens, raksta «Komsant». Pirmais solis jau

sperts — PSRS Valsts banka izsūtījusi telegrammas, kas ierobežo algu izmaksas skaidrā naudā valsts un komercuzņēmumu darbiniekiem. Nākamais solis, acīmredzot, būs skaidrās naudas līdzekļu noņemšanas no uzņēmumu rēķiniem apgrūtināšana. Esot jau sagatavots prezidenta «ukazs» par uzņēmumu depozītu iesaldēšanu.

Tādā gadījumā loģisks būs arī trešais solis — uzņēmumu un pilsoņu rēķinos esošo summu devalvēšana. Tā kā 1961. gadā, kad noguldījumu summas vairākkārt pazemināja. Un ceturtais solis — cenu strauja paaugstināšana (kā zi-

nāms, PSRS valdība tādu projektu jau sagatavojusi).

Un tad sekos piektais solis — sīkāko naudas zīmju apmaiņa vai jauna to statusu noteikšana, ko noslēgtu pēdējā reformas stadijā — sāktos rubļa ierobežota konvertējamība.

Speciālistu vidū neesot tikai vienprātības, kad tas viss varētu sākties. Vieni uzskata, ka naudas tālāka apmaiņa var turpināties jau martā, bet citi domā, ka naudas reforma var ilgt no diviem mēnešiem līdz pusgadam. Acīmredzot, viss būs atkarīgs no katra veiktā soļa sociālajām sekām, tautas miera vai nemiera.

Par jaunsaimnieci Sandru Ozolu lasiet 4. lpp.

Pie Sandras, kam visskaitākā zeme...

Papildu līdzekļi Latgalei

Latkraksts «Diena» informē, ka no republikas budžeta iedalīt papildlīdzekļi Lauksaimniecības ministrijai palīdzības sniegšanai Latgales rajoniem.

«Šie papildlīdzekļi radušies uz budžeta līdzekļu atlikuma rēķina sakarā ar to, ka 1990. gada budžets ir izveidots tā, ka ienēmumi pārsniedz izdevumus.» «Dienai» paskaidrojusi Augstākās Padomes Apvienotās budžeta komisijas priekšsēdētāja Valentīna Zeile. Viņa norādījusi, ka tas darīts, lai novērstu 1990. gada ražas novākšanas periodā klimatisko apstākļu radītos zaudējumus. Par 7,6 miljoniem rubļu palielināti arī izdevumi subsīdiju piešķiršanai Latgales rajonu izpildkomitejām saimniecību iekšējo ceļu atjaunošanai.

Bez gudras galvas tālu netiksi

Straujā zemnieku saimniecību veidošanās (to skaits Latvijā jau sasniedzis 7500) atklājis milzumu daudz problēmu ne tikai materiālā nodrošinājuma un celtniecības jautājumos, bet arī paša cilvēka prasme saimniekot profesionāli. Nav viegli veikt ekonomisko analīzi un orientēties tirgus lietās. Tādēļ Lauksaimniecības ministrijas paspārnē top zemnieku konsultatīvais centrs.

Tā uzdevums būs palīdzēt jaunsaimniekam gūt zināšanas, kas nepieciešamas uzņēmēja darba. Centrs jaunsaimniekam sniegs konsultācijas ražošanas un fermas vadīšanas jautājumos, organizēs dažādus kursus kvalifikācijas celšanai. Pagastos jau top īpaši konsultāciju punkti. Ideja par konsultatīva centra izveidošanu pieder Lauksaimniecības ministram Dainim Ģeģeram. Centra darbības pamatā izmantota arī Dānijas un Zviedrijas lauksaimnieku pieredze. Šo valstu valdības atvēlējušas līdzekļus Latvijas fermeru federācijas aktīvistu un konsultantu apmācībai. Piemēram, šogad uz Zviedriju dosies trīs grupas — zemnieki, topošo fermeru kooperatīvu aktīvistu un konsultanti. Mācību nobeigumā viņi izstrādās īpašu kursa darbu, bet pēc Dānijas pieredzes Latvijā tiks realizēta daudzpakāpju zemnieku izglītības sistēma. Apguvis pirmajai pakāpei nepieciešamās zināšanas, zemnieks varēs kļūt par fermas palīgu, bet trešās pakāpes grāds nodrošinās «zaļā diploma» saņemšanu, tāpat tiesības patstāvīgi vadīt fermu vai arī pašam kļūt par konsultantu pagastā.

Mūsu republikas speciālisti nolemuši pilnveidot arī lauksaimniecības tehnikumu programmu.

Ineta MEIMANE,
LETA korespondente

Dārgie latgalieši un visi, kam pienākas īpašuma vai mantojuma tiesības uz zemi Latgalē!

Paredzamās privatizācijas apstākļos Latvijas Republikā jāpievērš uzmanība zemes reformas īstenošanas nosacījumiem, ja zemi pieprasa tās bijušie īpašnieki (līdz 1940. gada 21. jūlijam) vai viņu mantinieki.

Zemes reforma tiek īstenota divās kārtās.

PIRMAJĀ zemes reformas kārtā — līdz 1991. gada 20. jūnijam — bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem jāiesniedz zemes piešķiršanas pieprasījums tā pagasta Tautas deputātu padomei, kuras teritorijā atrodas pieprasāmais zemes gabals. Tāpat minētais pieprasījums jāiesniedz LIDZ 1991. GADA 20. JŪNIJAM. Taču to vajadzētu darīt nekavējoties, jo kā bijušajiem īpašniekiem, tā viņu mantiniekiem savas tiesības uz zemes saņemšanu ir jāpierāda ar dokumentiem.

Tie ir šādi: dokumenti, kas apliecina īpašuma tiesības uz zemi (līdz 1940. gada 21. jūlijam); zemes gabala plāns. Ja minētie dokumenti nav saglabājušies, tad jāgriežas rakstiski Centrālajā Valsts vēstures arhīvā (Rīgā, Indekss 226007, Slokas ielā 6), iesniegumā norādot:

□ datus par zemes pieprasītāju (uzvārds, vārds, tēva vārds, dzīves vietas adrese),

□ bijušā zemes īpašnieka uzvārdu, vārdu un tēva vārdu,

□ bijušā zemes gabala atrašanās vietu (rajons, pagasts), māju vai sādžas (muižas) nosaukumu.

Gadījumā, ja bijušie zemes īpašnieki vai viņu mantinieki var pašī uz zemes ierīcības kartēm atrast savu zemes gabalu, tad jāgriežas personīgi institūtā «Zemesprojekts» (Rīgā, Jekaba ielā 10/12). Seit zemes gabala plānu var saņemt ātrāk. Tiem zemes pieprasītājiem, kam ir saglabājušies dokumentu oriģināli, vajadzētu tos nokopēt, lai būtu rezerves eksemplārs.

Mantiniekiem savas mantošanas tiesības jāpierāda ar dokumentiem, kas apliecina viņu radniecību ar bijušo zemes īpašnieku. Te var tikt izmantoti: personīgā dzimšanas apliecība, laulības apliecība, tēva un mātes dzimšanas apliecības un citi katrā konkrētā gadījumā atšķirīgi dokumenti. Jāatzīmē, ka, noskaidrojot radniecību ar bijušo zemes īpašnieku, dažādos gadījumos var būt atšķirīgi risinājumi, tāpēc ieteicams griezties pagasta Tautas deputātu padomē.

Par mantiniekiem var būt bijuši

zemes īpašnieka laulātais bērns (arī adoptētie), mazbērni, mazmazbērni, brāļi un māsas. Mantinieki ir arī tie, kuriem zeme novēlota ar testamentu līdz 1940. gada 21. jūlijam.

Iesniedzot zemes pieprasījuma pieteikumu, būs jānorāda, kādām vajadzībām zeme tiek pieprasīta. So un citus jautājumus var noskaidrot Tautas deputātu padomē.

Likums par zemes reformu paredz, ka gadījumā, ja bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem piešķirt lietošanā viņu īpašumā bijušo zemi vai tās daļu nav iespējams (piemēram, uzceltas mājas, ēkas, būves; pieprasāmo zemi izmanto citi zemes lietotāji), tad ar zemes lietotāju piekrišanu piešķirama līdzvērtīga zemes platība pagasta vai rajona robežās.

OTRĀ zemes reformas kārtā sāksies no 1993. gada 1. janvāra, un tās rezultātā tiks atjaunotas IPASUMA TIESĪBAS UZ ZEMI. Tālāk īpaši uzmanība jāpievērš tam, ka apstākļos, kad daudzi bijušie īpašnieki (un viņu mantinieki) uz viņiem kādreiz piederējušās zemes ilgstoši nedzīvo, ka reāli uzsākt zemes apsaimniekošanu, apgrūtināt materiālo un tehnisko sursu trūkums, zemes reforma paredz, ka zemes izmantošanu var uzsākt pēc VAIRĀKIEM GADĪJUMIEM, bet ne vēlāk kā ar 1996. gada 1. novembri. Tas ir tā saucamais zemes gabala termiņpieprasījums, un par šo laiku bijušajiem zemes īpašniekiem un viņu mantiniekiem nav jāmaksā nekādi nodokļi.

Nemot vērā, ka ar 1993. gada 1. janvāri varēs sākt iegūt īpašuma tiesības uz zemi, visi bijušie zemes īpašnieki, un viņu mantinieki tiek aicināti iesniegt pieprasījumu zemes piešķiršanai, lai saņemtu savu tēvu zemi — zemi, kas ar laiku kļūs par īpašuma tiesību objektu.

Bijušie zemes īpašnieki un viņu mantinieki, arī tie, kas Latgalē vairs nedzīvo, jāatjauno savas īpašuma tiesības uz zemi Latgalē.

Pēc juridiskas palīdzības var griezties — rakstiski: ind. 226168, Rīgā, Republikas laukumā 2, «Latvijas Zemnieku savienība», E. kim; telefoniski: Rīga, 2774 452209.

Elmārs RUTKIS,

jurists, Latvijas Zemnieku savienības Centrālās Valdes pārstāvis no Latgales

I. Sņķers:

„Mūsu algas ir vidēja uzņēmuma vadītāju un speciālistu algu līmenī“

Rajonā kļūst nevalodas: sak, varas vīri mainījušies, bet tikumi gan palikuši vecie — saņem lielas algas, izmanto dienesta mašīnas savām vajadzībām, citas privilēģijas. Kā tad ir īstenībā?

— Uzskatu, ka šādām runām nav pamata, — intervijā «Novadnieka» korespondentam teica rajona izpildkomitejas priekšsēdētājs Ilgonis Sņķers. — Taču — lai spriezt lasītāji pašī. Rajona izpildkomitejas priekšsēdētāja alga ir 525 rubļi mēnesī, priekšsēdētāja vietnieku un izpildkomitejas sekretāra — no 440 līdz 500 rubļiem. Vairums izpildkomitejas nodaļu vadītāju saņem 380 rubļus mēnesī, pārējie speciālisti un tehniskie darbinieki — no 180 līdz 300 rubļiem.

Bez tam gada laikā var saņemt 2—3 mēnešalgas prēmiju veidā un pabalstu vienas mēnešalgas apmērā, aizņemot atvaļinājumā. Izpildkomitejas priekšsēdētāja prēmijas apmērs jāskatās ar Ministru Padomi. Protams, kā visi pārējie pilsoņi tagad saņemam arī 66 rubļu kompensāciju sakarā ar pārtikas cenu paaugstināšanu. Salīdzinājumam varu pateikt, ka mūsu algas ir vidēja uzņēmuma vadītāju un speciālistu algu līmenī.

Kas attiecas uz mūsu rajona Tautas deputātu padomi, tad tur ir tikai viens (citos rajonos 3—4) atbrīvotais darbinieks —

padomes priekšsēdētāja vietnieks J. Bojārs, kuram alga noteikta izpildkomitejas priekšsēdētāja pirmā vietnieka līmenī — 470 rubļi mēnesī. Ne padomes priekšsēdētājs I. Muzikants, ne sekretāre V. Brice, kuri nav atbrīvoti no pamatdarba, par savu pienākumu veikšanu nekādu algu nesāņem.

Pēc padomes prezidija ieteikuma viņus var vienīgi prēmēt ar naudas summu, kas gadā nedrīkst pārsniegt attiecīgi izpildkomitejas priekšsēdētāja vai sekretāra divas mēnešalgas. Bet tas var notikt, gribu to vēlreiz uzsvērt, tikai tad, ja šādu lēmumu pieņēmis rajona Tautas deputātu padomes prezidijis.

Bet tagad — par dienesta mašīnas izmantošanu. Kad padomes prezidijis piedāvāja izpildkomitejas priekšsēdētāja darbu, mans vienīgais noteikums bija tāds, ka dienesta mašīna stāvēs Livānos. Patlaban tās stāvieta ir Preiļos. Tiesa gan, 2—3 reizes nedēļā es ar «Volgu» braucu mājās. Darba diena man nav normēta, un ne jau vienmēr tā sākas vai beidzas Preiļos. Vai būs racionāli, ja no rīta atbraukšu uz Preiļiem, bet pēc tam

došos, teiksim, uz «Ezercienu»? Un vēl. Domāju, daudzi būs ievērojuši, ka izmantoju arī gan sabiedrisko transportu, gan personisko mašīnu.

Nav taisnība, ka izpildkomitejas darbiniekiem ir kaut kādas privilēģijas. Kaut vai preču saņemšanā. Deficītās mantas mēs saņemam tāpat kā jebkurš cits darba kolektīvs — proporcionāli strādājošo skaitam un iespēju robežās. Nekāda izņēmuma te nav. Bet tas, kas nesēn bija publiskā avīzē «Sovetskaja molo-džo», proti, — izpildkomiteja (kā arī dažas Preiļu organizācijas) «pievākušas» līnu fabriku par barterdarījumiem paredzētās preces, ir kļūda dezinformācija, un par to atbildību lai uzņemas tās autori.

Protams, arī pēc mana paskaidrojuma viens otrs uzskatīs, ka izpildkomitejas darbinieki saņem par daudz, bet es kā izpildkomitejas priekšsēdētājs būtu ļoti apmierināts, ja uz izpildkomitejas štata vietām parādītos konkurence. Domāju arī rajona padome būtu apmierināta, ja parādītos konkurence uz izpildkomitejas priekšsēdētāja un viņa vietnieku vietām. Bet nav šīs konkurences, nav gribētāju ieņemt šos amatus. Tāpēc izbeigsim skaitīt, cik kurš saņem, bet sāksim, kā tas notiek civilizētās valstīs, domāt, kā tikt tajās vietās, kur tik daudz maksā.

Paju sabiedrība

● KIROVA KOLHOZS PĀRORGANIZĒJIES

Daudzi lauksaimniecības speciālisti ir tādās domās, ka liela daļa tagadējo kopsaimniecību zemes platību paliks nesadalītas un izveidosies paju sabiedrības. Būs tā vai nebūs — parādis dzīve, bet jau tagad ekonomiciski stiprākās lielsaimniecības pāriet tieši uz akciju sabiedrībām. Tādu, jau otrā mūsu rajonā, izveidojuši arī bijušā Kirova kolhoza ļaudis savā kārtējā gada pārskata sapulcē.

Sis kolhozs aizvadīto saimnieciskā finansiālo gadu beidza ar 18,1 procentu lielu rentabilitāti. Daudz tas vai maz? Katrā ziņā šīs puses ļaudīm šāds sasniegums ir nozīmīgs, — rentabilitāte, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, trīskāršojusies, kopīgajā kasē ienemta tīrā ienākuma tiesa ir ap 770 000 rubļu. Un nu pēc kopsaimniecības priekšsēdētāja Bronislava Laizāna nolasītā pārskata par darba rezultātiem, pēc citu svarīgo uzdevumu apspriešanas vienbalsīgi tika nolemts gan par paju sabiedrības dibināšanu, gan par nosaukuma maiņu, no vairākiem līdzvērtīgiem izvēloties zemnieka sirdij tuvāko «Druva». Tā-

— Stabulnieku pagastā tagad ir paju sabiedrība «Druva».

Kā pastāstīja tās priekšsēdētājs, ideja par šādas sabiedrības dibināšanu iznēsāta kopš pērnā gada pārskata sapulces. Saimniecības speciālisti un vadība brauca uz Ogres rajona paju sabiedrību, kas atrodas Jumpravā, iepazīnās ar tās pieredzi, uz savu dibināšanas sapulci bija aicinājuši arī speciālistu Albertu Egļiti no kaļmiņiem — paju sabiedrības «Turība», noklausījās viņa atzinumus.

Kopsaimniecības ļaudis apmierināti, jo viņu paju sabiedrībā tās locekļi būs paši atbildīgi par savas lielās saimniecības likteni. Būs tuvāk zemei, savai barotājai. Tas liks strādāt centīgāk. Jo kam gan ir prieks uz sava rēķina, par savām paju iemāksmām uzturēt liekēžus, disciplīnas grāvējus, svešas mantas tīkotājus.

Pirmais jaunsaimnieks Stabulnieku pagastā bija Gunārs Seilis, viņš no kolhoza iegādājās daudz nepieciešamās tehnikas, saņēma citu palīdzību. Tagad vēl astoņas ģimenes ir ar mieru ņemt savas saimniecības, bet to

intereses apmierināmas ne jau uz paju sabiedrības interešu apspiešanas rēķina — uz savstarpējas vienošanās pamata, atrodot abpusēji izdevīgus variantus. Bez zemes nepaliks neviens jaunsaimnieks, taču tik lielu palīdzību, kā pirmajiem, kopu saimniecība vairs nevarēs sniegt, jo taču jādama par savu iztikšanu. Katram paju biedram tiek piešķirts pa diviem trim hektāriem tā saukto amatnieku saimniecību, kur varēs turēt lielāku daudzumu lopu nekā līdz šim. Taču arī te pastāv noteikums — šo saimniecību apriņķi nedrīkst kavēt darbu paju sabiedrībā. Par tās locekļiem, kā nolemuši dibinātāji, varēs kļūt cilvēki pēc rūpīgas atlases principa. Pajas viena daļa ir samērā augsta — divi tūkstoši rubļu.

Paju sabiedrības izveidošana radījusi vēl arī citus sarežģījumus. Kā tad konkrēti būs organizējama palīdzība pensionāriem, kuri bija kopsaimniecības pilnīgā apgādībā (apgādāja ar kurināmo, apstrādāja viņiem piemājas zemi un tamlīdzīgi). Saimniecībā ir ap 470 pensionāru, no tiem turpat četrdesmit cilvēkiem nav nekādu apgādnieku.

Pārejot uz jauno saimniekošanas metodi allaž rodas daudz neparedzētu problēmu. Pēdējā laikā pieņemtie valdības lēmumi zināmu skaidrību zemes apsaimniekošanā ienesuši, taču vēl daudz palicis neatrisināta attiecībā uz jaunajām formām.

A. RANCĀNS

Latvija pasaules ceļos

RĪGA, 1. martā (Vītolds Bekēris — LETA). Pirmajā pavasara dienā atšķirta jauna lappuse Latvijas Republikas Ministru Padomes Telegrāfa Agentūras (LETA) vēsturē: uzsāka pirms piedesmit gadiem pārtrauktā tiešā informācijas apmaiņa starp Rīgu un Reitera agentūru (Anglija) — vienu no lielākajām pasaules ziņu aģentūrām.

Aparatūru, kas nepieciešama korespondenču pieņemšanai un pārraidei, uzstādīja un noregulēja Reitera aģentūras speciālisti ar LETA darbinieku palīdzību. Sis darbs tika paveikts dažās stundās.

Sākot ar šodien, objektīvus ziņojumus par svarīgākajiem notikumiem Latvijā daudz valstu masu informācijas līdzekļi saņems daudz operatīvāk un, kā saka, no pirmavotiem.

Tagad Latvijas Telegrāfa Agentūrai jau ir tieši sakari ar Čehoslovākiju un Somiju (ar kuras starpniecību ziņojumus par Baltijas republiku dzīvi saņem visas Skandināvijas valstis), kā arī ar daudzām Padomju Savienības republikām. Drīz aprītes gads, kopš tika nodibināta Latvijas Lietuvas un Igaunijas kopīgais informācijas dienests «Baltija».

Rajona Tautas deputātu padomes kārtēja sesijā, kura notika 19. februārī, izskatīja vairākus nozīmīgus jautājumus. Sesiju translēja vietējā radio. Daži jautājumi atspoguļoti vietējā presē jau agrāk, tomēr nepieciešams svarīgākos lēmumu komentēt vēlreiz.

mu nepieciešamības, samazināt nodokļus esošajiem vai jaunizveidojamiem uzņēmumiem. Cerams, ka šis lēmums stimules uzņēmumus, kooperatīvus, akciju sabiedrības vai privatizācijas jomā veicinās vairāk pievērsties koksnēs atkritumu un mazvērtīgās koksnes izmantošanai, galas un

ciņas objektiem 1991. gadam. Te var minēt specmašīnu garāžu un inženierietnisko tīklu būvi Līvānos, iesāktu attīrīšanas iekārtu, I. vidusskolas piebūvi un arī iesāktu dzīvojamu māju būvi Preiļos, dalības maksu medpunkta, bibliotēkas un ēdnīcas celtniecībai Saunas pagastā. Vairāk kā puse visu līdzekļu paredzēta attīrīšanas iekārtām Preiļos, kas ir viens no vissāpīgākajiem ekoloģijas jautājumiem. Ja parādītos vēl kādi līdzekļi, varētu domāt par apbraucamo ceļu Līvānos.

Vēl nav konkrētas informācijas par stikla fabrikas tālāko darbību. (Ekoloģisko situāciju sīkāk ir raksturojuši speciālisti laikraksta «Novadnieks» 26. februāra numurā.) Paredzēts iedalīt celtniecības materiālus Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas katlu mājas paplašināšanai un lopkautuves celtniecībai Līvānos.

Ir objekti, kurus finansē tieši ministrijas — centrālās slimnīcas paplašināšanu Preiļos un pansionātu Aglonā. Netika skatīts jautājums par celtniecību lielsaimniecības un zemnieku saimniecībās, jo tur ir savi iedalītie celtniecības materiāli un līdzekļi. Vienīgi jāpiemin, ka smaga si-

tuācija ir ar siferi, tāpēc ieteicams, sevišķi palīgēku celtniecībā, plašāk izmantot koka skaidas, delišus vai kādu citu materiālu. Tika analizēts rajona izpildkomitejas darbs 1990. gadā un apstiprināts budžets 1991. gadam. Diemžēl, arī šogad budžets veidojas pēc veca principa. Daudz līdzekļu no rajona caur nodokļiem aiziet uz republiku, un pēc vecā principa kā dotācija daļa atgriežas atpakaļ, lai segtu apreķināto budžeta iztrūkstošo summu. Pastāv iespēja budžeta ieņēmuma daļu pārsniegt un iegūt vairāk līdzekļu. Ceru, ka pēc dažiem precizējumiem attiecīgajiem darbiniekiem būdēti rādītājus nopublicēs arī rajona laikrakstā.

Pieņemts lēmums par brīvprātīgo kārtības sargu vienībām un apstiprināts nolikums, bet par to jau tika sniegta neliela informācija «Novadnieka» 31. janvāra numurā.

Plašākai darbu koordinēšanai izveidota rajona vides aizsardzības sabiedriskā padome. Tiek pastiprināta vides aizsardzības komitejas Preiļu rajona grupa un palielinātas tās pilnvaras.

Izskatīts arī nolikums par rajona izpildkomitejas alternatīvā (darba) dienesta nodāļu. Nodaļa ir neliela un strādā pavisam īsu

laiku. Ir paredzēts daudz veikt uzskaites pilnveidošanai, lietderīgākai jauniesnieguma iesaistīšanai darbā un mācībās, izmantojot pieredzējušus rajona speciālistus. Par nozēlu ir gādājumi, kad kāds jauniešis izmanto stabilizēšanās laika nepilnības un uzvedas nepiedienīgi.

Sesija apstiprināja rajona zemes komisijas lēmumu, ar ko daļa zemes platību tiek atgriezta Vārkaavas Romas katoļu draudzei un Aglonas bazilikai. Zeme lietošanā piešķirta dažām organizācijām, no jauna izveidotas astoņas zemnieku saimniecības.

Lai samazinātu paviršības ceļu būvē un to nodošanā ekspluatācijā, izskatīts jautājums par tehnisko uzraudzību, ko veiks Preiļu 24. ceļu remonta un būvniecības pārvalde.

Sesija izskatīja arī citus jautājumus. Nākošo sesiju paredzēts sasaukt aprīļa vidū, lai izskatītu kultūras, veselības aizsardzības un lauksaimniecības jautājumus. Iespējams, pēdējo reizi pēc vecās kārtības tiks izveidotas vēl dažas zemnieku saimniecības.

Bet, bez šaubām, to visu varēs realizēt tikai veidojot demokrātisku, valstiski neatkarīgu Latviju.

J. BOJĀRS,
rajona TDP priekšsēdētāja vietnieks

Par rajona sesijas darbu

Sesija izskatīja jautājumu par vietējām izejvielām un nolēma stimulēt to pārstrādi. Atļauts rajona, pilsētu un pagastu izpildkomitejām pārņemt savā pakļautībā esošos vietējo izejvielu pārstrādes un iedzīvotāju apkalpošanas uzņēmumus, kā arī finansāli piedalīties to pilnveidošanā vai radišanā no jauna, kā arī iedalīt celtniecības materiālus. Atļauts izpildkomitejām likumos paredzētajās robežās, vadoties pēc pārstrādes vai pakalpojumu

piena produktu pārstrādei, dārzeņu uzglabāšanai un pārstrādei, lopbarības piedevu ražošanai, minerālmēsļu stabilizācijai, akmeņu plašākai izmantošanai, mazo elektrostaciju un dzirnavu atjaunošanai, daiļrades un keramikas izstrādājumu tālākai attīstībai, līnu un vilnas pārstrādei, tūrisma un it sevišķi vietējās apkalpošanas sfēras attīstībai, vienlaicīgi samazinot bezdarba draudus. Izskatīts jautājums par celtnie-

Grūtības ražošanā? Kā visiem

— Jūsu vadītā rūpnīca — Vissavienības uzņēmums. Vairāk jums ir mazāk grūtību ražošanā?

— Grūtības materiāli tehniskajā apgādē mums ir kā visiem. Tāpat trūkst izejvielu, tās saņemam neregulāri. Tas nevar neatsaukties uz ražošanas tempiem, ritmiskumu, plānu izpildi un, protams, arī uz peļņu. Pēdējā laikā uzņēmuma peļņa samazinājusies vairāk nekā divas reizes.

— Laj nu kā iet, neiet, ražošanas plānus tomēr pildāt?

— Kā lai to ņem. Pagājušajā gadā plānus nācās koriģēt «uz leju». Citādi tie nebūtu izpildīti. Pērn mūsu preču produkcija, salīdzinot ar 1989. gadu, samazinājās par 4 procentiem, šogad sagaidāms vēl lielāks kritums. Gadā saražojam vidēji ap 3000 ton-

● Saruna ar Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas direktoru ATI SEDVALDU

nu lizīna un 7000 tonnu premiksi. Vai šogad to spēsim? Ja būs vajadzīgajā daudzumā izejvielas, šaubu nav — paredzēto paveiksīm kā vienmēr.

— Jūsu ražotā produkcija ir neparasta: lizīns, premiksi... Pastāstiet īsumā par tās pielietošanu tautas saimniecībā.

— Kā lizīns, tā premiksi ir bioloģiskie stimulatori lopu un putnu dzīvsvāra pieaugumam. To savos pētījumos pamatojuši zinātnieki. Jābūt tikai precīzām šo vielu sabalansējumam ar kombinēto lopbarību. Pēdējā laikā ap 90 procentu savas produkcijas piegādājam kombinētās lopbarības rūpnīcām.

Lizīns ir sausā (pulveris), granulā un šķidrā veidā,

premiksi — pulvera veidā. Kombinētās lopbarības rūpnīcām dodam šķidro produkciju, kur to noteiktās proporcijās iestrādā lopbarībā. Ar lizīnu bagātinātā barība palielina lopu un putnu dzīvsvāra pieaugumu līdz 10 un vairāk procentiem.

— Kā ir ar produkcijas noietu?

— Noiets ir normāls. Puse no saražotā lizīna un premiksiem paliek republikā. Pēdējos gados vispār vairāk orientējamies uz republiku. Ar patērētājiem slēdzam līgumus. Esam pārgājuši uz brīvajām cenām, par to, protams, vienojoties ar mūsu produkcijas patērētājiem. Domstarpību pagaidām nav.

— Rūpnīcā lizīna ceham ceļ piebūvi.

Domājat paplašināt ražošanu?

— Tā nebūs paplašināšana, tikai agrāko jaudu atgūšana. Jo «iekonservējām» veco lizīna ražošanas cehu (ekoloģisko apsvērumu dēļ — bija liels gaisa piesārņojums). Vietā vajadzēja citu ražotni. Drīz tāda būs piebūves veidā. Te uzstādīsim jaunas iekārtas, ražošana noritēs daudz augstākā tehniskā līmenī un izdalījumi no izejvielām nepiesārņos atmosfēru.

— Kā ar kadriem?

— Uzņēmumā strādā ilggadēji, pastāvīgi un augsti kvalificēti darbinieki. Tā kā kadru mainības gandrīz nav. To vietā, kas aiziet pensijā, jaunus darbiniekus nepieņem. Izteikam tāpat. Un štatu samazināšana, kas tagad visur notiek, pie mums atkrit.

Mūsu kolektīvs ir vecs, bet ļoti pieredzējis. Ražo-

šana visu laiku norit normāli. Un tas ir galvenais.

Darba ierindā ir ap 100 pensijas vecumu sasniegušu darbinieku. Bet te jāņem vērā, ka strādājam veselībai kaitīgos apstākļos, un pensija mūsu ļaudīm pienākas 5 gadus agrāk nekā parastos uzņēmumos strādājošajiem.

— Cik jūsu uzņēmums šajos grūtajos laikos ir spējīgs uz «dzīvošanu»?

— Kā būs pēc gadiem, nezinu, bet patlaban esam spējīgi pat uz ražošanas paplašināšanu. Miljons rubļu tiek ieguldīts rūpnīcas materiālās bāzes attīstībā. Nauda vēl ir. Tātad — dzīvosim. Jaunā nodokļu sistēma mūs nesagraus, un pašī esam noskaņoti tikai uz strādāšanu.

Ati Sedvaldu iztaujāja
Jānis GURGONS

Zemes nodoklis

Latvijas Republikas Augstākā Padome 1990. gada 20. decembrī pieņēma likumu «Par zemes nodokli», ar kuru noteikts, ka visas juridiskas un fiziskas personas, sākot ar 1991. gadu, par lietošanā piešķirto zemi republikas teritorijā maksās zemes nodokli. Līdz ar to pilsoņiem vairs nav jāmaksā par zemi lauksaimniecības nodoklis, izņemot attiecīgos gadījumos pārrēķinus par pagājušo gadu.

Ar zemes nodokli apliek to zemes platību, kas ar valsts vai pašvaldību institūciju lēmumu piešķirta lietošanā, apzīmēta zemes plānā un ierādīta dabā. Nodokli maksā pirmējais zemes lietotājs, kaut arī zemes platība vai tas daļa ir nodota citam lietotājam.

Ar zemes nodokli neapliek:

1. Zemi, kuru aizņem koplietošanas saiksmes ceļi un tiem pieskaitītās zemes joslas, komunikāciju līnijas un tām pieskaitītās zemes joslas, ja tās netiek nodotas tālāk citiem lietotājiem un tiek izmantotas ceļu nozīmes un līnijveidu objektu celtniecībai un ekspluatācijai.

2. Zemi, kuras ar likumu vai valsts institūcijas lēmumu aizliegta saimnieciskā darbība (rezervāti, nacionālie parki, pludmales un kāpu zonas, aizsargājamās un lieguma joslas, zemes, uz kurām ar valdības un vides aizsardzības komitejas lēmumu aizliegta saimnieciskā darbība).

3. Zemi, kuru aizņem vietējo pašvaldību ēkas, kā arī dzīvojamās mājas, komunālie, kultūras, veselības aizsardzības, sociālās nodrošināšanas un sporta objekti, kuri pieder vietējām pašvaldībām.

Ja minētie objekti nav tiešā vietējās pašvaldības parīzē, zemes nodoklis tiek maksāts visparejā kārtībā.

Zemes nodoklis lauku apvidos par lauksaimnieciskām vajadzībām lietojumā nodotam zemem nemaksā atbilstoši lauksaimniecībā izmantojamās zemes novērtējumam, balles un tas atrašanās vietā pēc noteiktām videjām nodokļu likmēm rubļos par vienu hektāru:

Aglonas pagastam	12
Aizkalnes pagastam	16
Galenu pagastam	18
Jersikas pagastam	20
Peleču pagastam	18
Preiļu pagastam	30
Rauniesu pagastam	20
Riebiņu pagastam	30
Rožkalnu pagastam	19
Rožupes pagastam	19
Rudzetu pagastam	16
Rušonas pagastam	15
Saunas pagastam	25
Silajāņu pagastam	16
Stabulnieku pagastam	24
Turku pagastam	18
Upenieku pagastam	19
Upmalas pagastam	19
Vārkaavas pagastam	20

Par lauksaimniecības vajadzībām lietojumā nodotajām krūmāju platībām zemes nodoklis nemaksā 50 procentu apmērā no attiecīgām lauksaimniecībā izmantojamo zemiņu videjām nodokļu likmēm.

Vietējā pašvaldība savā teritorijā var palielināt vai pazemināt nodokļa likmi juridiskajām un fiziskajām personām atbilstoši zemes novērtējumam, bet ne

vairāk kā par 50 procentiem no attiecīgās videjās likmes, kura noteikta pagastam.

Par nelauksaimnieciskām vajadzībām lietošanā nodoto zemi lauku apvidos nodoklis nemaksā atbilstoši pagastam noteiktām videjām likmēm divkārtā apmērā. Vietējā pašvaldība nodokļa likmi konkrētajam zemes gabalam var paaugstināt ne vairāk kā trīskārtīgi.

Par juridiskām personām lietošanā nodoto zemes platību Preiļu pilsētā nodokļa likme noteikta 50 kapeikas, bet Līvānu pilsētā 30 kapeikas par vienu kvadrātmetru. Atkarībā no zemes gabala atrašanās vietas un citiem apstākļiem pašvaldības nodokļa likmi var palielināt vai samazināt ne vairāk kā trīskārtīgi. Par individualajiem apbūves gabaliem, dārkopības, sakņkopības, lopkopības sabiedrības un vasarnīcu kooperatīviem lietošanā nodoto zemi Preiļu un Līvānu pilsētās nodoklis nemaksā 3 kapeikas, bet lauku apvidos — 2 kapeikas par kvadrātmetru. Vietējā pašvaldība var nodokļa likmi konkrētajam zemes gabalam palielināt vai samazināt par 50 procentiem. Iekšējo ūdeņu aizņemtās un maksliģi applūdinātās zemes platības (upes, dīķi, grāvji) apliekamas ar nodokli pēc videjās nodokļa likmes attiecīgajā pagastā.

No zemes nodokļa samaksas uz noteiktu laiku pilnīgi vai daļēji ir tiesīgas atbrīvot tikai pašvaldības. Zemnieku saimniecības bez maksātāja motivēta lūguma iesniegšanas tiek atbrīvotas līdz 5 gadiem, bet uz lūguma pamata fiziskas un juridiskas personas šādos gadījumos:

- stihisko vai citu nelaimju gadījumi, kad zemes lietotājs cietis ievērojamus materiālos zaudējumus;
- pensionāri, invalīdi, kā arī daudz-

bernu, maznodrošinātās un jaunās ģimenes;

— zemes lietotāji, uz kuru zemes, kas nodota viņiem lietošanā, saimnieciskā darbība ierobežota ar likumu;

— labdarības un reliģiskās organizācijas;

— par lauksaimnieciskajām vajadzībām lietojumā nodotiem pūrviem, smiltājiem, karjeriem, zemi ar iznīcinātu augsnes virskārtu.

Zemes lietotāju uzskaiti, maksātāju apzināšanu, atvieglotumu piešķiršanu un nodokļu aprēķināšanu juridiskām un fiziskām personām par tām noteiktā kārtībā lietošanā piešķirto zemes platību pēc stāvokļa uz 1. janvāri izdara vietējās izpildvaras iestādes, nosakot nodokļa samaksas termiņu ne vēlāk kā līdz 1. novembrim.

Par juridisko personu lietošanā nodoto zemi gan laukos, gan pilsētās nodokli aprēķina paši zemes lietotāji un saskaņā ar noteikto termiņu aprēķinu iesniedz vietējās izpildvaras iestādē.

Par termiņā nenomaksāto nodokli tiek aprēķināta soda nauda 0,5 procentu apmērā par katru nokavēto dienu.

Juridiska persona, kura noteiktā termiņā nav iesniegusi zemes nodokļa aprēķinu par kārtējo periodu, maksā nodokli 110 procentu apmērā no iepriekšējā perioda nodokļa summas. Pēc aprēķina iesniegšanas nodokli pārrēķina, ieturot soda naudu 10 procentu apmērā no aprēķinātās summas.

Zemes nodokļa maksātāji visu nodokļa summu, kā arī soda naudu iemaksā attiecīgajā pagasta, ciemata vai pilsētas pašvaldības budžetā.

P. STAFECKIS,
Preiļu rajona Valsts finanšu inspekcijas priekšnieks

Ne cik sen ik pagastā un miestā bija trīs svarīgākie cilvēki — mācītājs, skolmeistars un dakteris. Viņu rokās atradās cilvēku miesa un dvēsele, un zināmā mērā — arī liktenis. Tagad gluži tā vairs nav. Mācītu cilvēku saradies krietni vairāk. Bet vai tāpēc kas būtiski mainījies miesta un tā ļaužu dzīvē? Tāpat pilsētas centrā ir baznīca. Tāpat mums katram dzīvē ir savs Skolotājs. Un ļoti bieži — arī savs Dakteris.

Dakteri Martu Veitu kopš tā 1964. gada, kad viņa, ne tādu Latgali istā zinādama, ne Preiļos kartē atrast mēdama, bet toties — ar lielu apņēmību sirdi un tikko saņemtu diplomu ceļasomā — ieradās Preiļos, par savu dakteri, savu glābēju un uzklaušītāju var saukt daudzī simti mūsdienu cilvēku. Sadale — pirmā, vienīgā un liktenīgā — bija notikusi, toreiz — pirms divdesmit septiņiem gadiem. Un par «pārdali» līdz šai baltai dienai nekas nav dzirdēts. Vien tas, ka Veitas kundze ir istena mūšēja, preiļiete.

Visādi ir gājis. Mainījušies kolēģi, galvenie ārsti un nodaļu vadītāji, mainījušies koriģētāji gan rajonā, gan republikā, mainījušās nostādnes — un virzieni — vien politikā, bet arī medicīnā. Nemainīgs palicis tikai darbs. Brīžiem — līdz pagurumam un bezspēkam, brīžiem — līdz spītam un izmisīgai cīņai un arī — līdz bezgala priekam. Visgrūtākie pirmie darba gadi, kad poliklīnika, slimnīca, mājas vizītes, slimnieku pieņemšana gan rīta stundās, gan pēcpusdienās bija pa spēkam vien tikko augstskolu beigušam muļķim (pašas dakteres apzīmējums) ar tā milzīgo entuziasmu un atbildības sajūtu. Vēlāk par projām muļķšanu nevarēja ne iedomāties, jo «likās, ka nav neviena, kas vietā paliks, nav, kas strādā». Dakteri Preiļos sarādās pakāpeniski — likvidējot kārtīgas medicīnas iestādes laukos — Rudzatos, Vanagos, Vārkavā, Aizkainē... Un nu jau atkal sākam sapņot par savām mazām slimnīcām laukos un vietējiem dakteriem.

Taču, ja nu Veitas kundze par ko ir stingri pārliecināta, tad par to, ka «Preiļu slimnīcā pa šiem gadiem ar terapietiem ir veicies. Visi — kārtīgi cilvēki,

Tāds darbs, tāds mūžs...

sakarīgi un pieklājīgi. Un, kā izrādās — jo tālāk uz perifēriju jaunos medikus sūta, jo labāki speciālisti viņi ir.» Daktere Veita ir internatūras vadītāja jauniešiem medikiem, un viņai jau nu gan ir pamats tā teikt. Un pēc sarunās arī man ir pilnīgi skaidrs, ka terapijas nodaļa strādā vīstāntīgākie, visiejušākie ārsti, visgodprātīgākās māsas un viskārtīgākās sanitāres. Par katru ir labs vārds pateikts, katrs ir vārdā nosaukts. Gan tie, ar kuriem diendienā jāstrādā, gan tie — ar kuriem pirms daudziem gadiem kopā strādāts. No visas sirds tiek uzteikts citu kolēģu — ķirurgu un ginekologu darbs — un arī reģistratūras darbinieces, kas allažin ārstiem līdzī jūt un viņu darbu, cik spēdamas, atvieglot cenšas...

Ir tādi cilvēki, kuri, ierosināti par sevi pastāstīt, vairāk citus cildina, citu panākumus un tikumus apstāsta, un Veitas kundze jau nu noteikti pie šīs cilvēku grupas pieder. «Par sevi? Nē, nu ko jūs! Tas taču nevie-

nam nav jāzina. Un vispār es gribēju šonedēļ ņemt atvaļinājumus...» Pa klusam varu pateikt, ka tas, kas nevienam nav jāzina, ir tas, ka Veitas kundzei šonedēļ jubileja. Taču zinot viņas uzsvirkstīgo dabu, tiešām pagrūti noticēt, ka kolēģi viņu kaut uz brīdi dabūs nopietnājos jubilāra «rāmjos», un neba jau nu mierīgu sirdi apsvēcēji savas runas noturēs, jo Veitas kundze un iepriekš paredzēts un pie tam — viņu cildinošs scenārijs — šķiet nesavienojamas lietas.

Runājam. Par darbu, par terapijas nodaļu, kur «katrs ir par savas nozares speciālistu pataisīts. Lai cilvēkiem vieglāk, lai precīzāk kaiti varētu noteikt, lai zinātu uz kuriem slimnieku labāk nosūtīt.» Klausos par to, kā mūsu terapieti «rij» speciālo literatūru, kā katru nedēļu nodaļā rīko seminārus, kur katrs par jaunāko savā nozarē izlasīto pastāsta, kā dara to un kā cenšas darīt šito... un pie sevis domāju — diez, kā paši ārsti uztver to, ka mēs, pacienti, viņus par diezgan labiem un gudriem neatzīdami, uz savu roku pie Rigas dakteriem pošamies, ka savējos

apcūkstam un aprunājam?... Bet daktere Veita, par to vaicāta teic: «Nekā. Cik dažādi cilvēki, tik dažādas atsauksmes. Ja kāds iedomājas patstāvīgi Rīgu un Maskavu izbraukt, viņš to izdara. Un — atkal atpakaļ pie sava daktera. Es neapgrozos aprindās, kur apspriež ārstus. Un nav jau arī laika klausīties, kā tu strādā, ja visu laiku jāstrādā».

Ikvienam un ikvienā darbā svarīgi manīt, ka tev kāds līdzī jūt, ka tev kāds pateicīgs. Un skumji apzināties, ka tavs darbs, laiks, tavs prāts un nervi — viss bijis veltīgi. «Kaut vai tie murmulji dzērāji. Kad ir slikti — «dakter, glābiēt!», bet tiklīdz kļūst labāk, atkal dzīvo pa vecam. I žēl, i dusmas. Bet ir arī prieka, gandarījuma brīži... Kad gadās sevišķi smagu slimnieku izārstēt vai no bezcerīga stāvokļa izvilkt, kad neordināra metode efektīva izrādījusies. Bet ne jau tikai tās lielās uzvaras, katru dienu kaut kas optimizmu, ticību piedod. Jo ārstam alga, nauda — tas noteikti nav galvenais stimuls. Tas ir pavisam kas cits... Gadās, ka cilvēks mirst, bet tu nekā ne-

vari izdarīt. Mirst no slimības, ne no vecuma... Un tad tā pašam šķiet sakāve... Ja ir pavisam štruntīgi? Tad glāb mūzika. Man ir kārtīga plašu kolekcija. Klausos Bahu, Vāgneru, Bēthovenu. Reizēm patveros dailiteratūrā, filozofu, pagātnes domātāju darbos.»

Mediķiem piemīt spilgti izteikta laika sajūta. Un vēl — ar viņiem grūti, gandrīz neiespējami strīdēties. Bet, ja nu ko gribas apstrīdēt, tad brīdi, kad Veitas kundze pēkšņi teic: «Tikko saproti, kas tas ir, ar ko tas draud, kas kuro reizi jādara. Kad ir pieredze, intuīcija un saprašana, tā — jāmirst nost!»... Ūja, kurš tad te taisās...? Bet daktere Veitai acis jau velniņi lēkā. Un sprēgā valoda, un uzdzirkst joks. Un tikai pašā pašā acu kaktiņā pavid... Kas? Bažas? Nogurums? Bet varbūt man tikai izlicies. Jo ir vakars. Pieņemšana beigusies. Un mījkrēslī, kā zināms, nevari būt drošs par to, kas otram acis redzams un salasāms.

Taču gribot negribot jādama — ja mēs katrs ik dienas daļu savas sāpes, sava izmisuma atstājam ārsta kabinetā, cik liels gan šis kalns sakrājas vienā dienā, nedēļā? Un visā ārsta mūžā? Vai tas maz ir nesams? Līdzī izspāms un izbēdājams? Bet tāds jau ir ārsta liktenis — diendienā kādu uzklaušit un līdzjust, saprast un palīdzēt. Un nekad nestāstīt, kas pašam sāp, un retu reizi pašam slimības gultā nogulieties. Un, kas zin, pavisam citādi nekā mēs visi uzklaušit, kad vecāks ļautiņš savam dakterim no Dieva labu veselību novēl.

Labu veselību? Patiesi, kāpēc gan lai mēs visi, kas šobrīd zinām par dakteres Veitas jubileju, visi, kuru miesu viņa ārstējusi un garu sapurinājusi, nenovēlētu lielu un labu veselību viņai pašai? Un vēl — kā jau jubilejās pienākas — visi kopā «SVEIKS LAI DZĪVO!» — labi skaļi (lai arī domās), reizes trīs un — no visas sirds neno-dziedātu?

Re, kā skan!

Apsveicēju pulkam pievienojas arī «Novadnieks» un tā pārstāvji S. JOKSTE un J. SILICKIS

Pie Sandras, kam visskaistākā zeme

Netālu no Bašku sādžas (kādi trīs kilometri) iekš meža ir viens nams, kur savā laikā saimniecokļa turīgs zemnieks — Sandras vectēvs. Aprūpēdams 12 hektārus, no kuriem 3 bija meža platības, viņš saimniecību «vedis» tā, ka varējās gan māju uzbūvēt, gan ģimeni uzturēt. Kā visi, tā laika savas vienīgās, savas svētās zemes kopēji lolojis sapni, ka māju mantos un zemi kops abas meitas.

Sandra tā arī sacīja, ka šo māju vectēvs cēlis viņas mātēi un māsai un cerējis, ka viņas te saimniekos. Vietas pietiku divām ģimenēm, jo augststāvā vien esot trīs istabas. Ar vērienu tikušas būvētas arī saimniecības ēkas. Bet... vecā vīra cerībām svītru pārvalka liktenis un laiks.

Māja palika nepabeigta (to uzcēla 1930. gadā), piespiedu kolektīvizācijas laikā zemit atsavināja ar varu. Bet meitas... Tāpat kā lielākā daļa viņu paudzes cilvēku, darbu un laimi meklēja pilsētā. Tiesa, saites ar dzimtajām mājām nekad nav bijušas sarautas. Sandras tēvs un māte gandrīz vai katru dienu ir braukuši šurp un palīdzējuši vecmātei darbus padarīt. Brīvo laiku šeit pavada otrā meita, kura kļuvusi rīdziniece, bet pašlaik, būdama pensionāre, daļu lauku māju rūpju uzvelusi uz saviem pleciem.

Arī pati Sandra, cik vien sevi atceras, ziņa, ka augus vasaras pavadijusi te — vecmāmas paradīzes stūrītī. Te līdz Solkas ezeram piecu minūšu gājiena. Un šaipusē lepna lauku

viensēta ar lielu augļu dārzu ir gan viņu dzimtas pagātne, gan tagadne.

Jā, te saglabāties lauku kļums, pēc kura tagad alkst visi, bet ne katram to izdodas rast. Te vasarās smaržojot Latgales plavas un meži. Nē, es nebūt negribu nonicināt tās lauku sētas, kur jaunsaimniecības top vecu graustu vietā. Bet visjaunākajai rajona jaunsaimniecei Sandrai Ozolai, man šķiet, šobrīd ir visskaistākais zemes stūrītis, kurš nāk mantojumā no vectēva un vecmātes jaunības...

Bet tagad dažos vārdos par viņu pašu. 26 gadi. Dzimisai Preiļos. Pēc profesijas — dārzkoke un puķkoke. Profesiju apguvusi Bulduru dārzkopības tehnikumā. Mācās Lauksaimniecības akadēmijā. Neklātiece. Aprūpējami 24 hektāri, jo apsaimniekos gan vectēva, gan tantes zemi, bet... vairumā tūrumi ir vai nu mežs vai krūmājs. Arami un plaujami vairs tikai kādi hektāri pieci.

Par meitas tieksanos uz zemi visvairāk norūpējušies māte. Jo kā — visām māmujām, laikam arī viņai gribējās, lai Sandra izvēlētos vieglāku soli un tiktu pilsētas daļdārznieces godā. Bet nu pirmās rūpes ir garām, risks arī, un par Jezupoles mājas un saimniecības ēku rekonstruēšanu, tūrumu apsaimniekošanu domā visi kopā.

Viss, kas pagaidām sarūpēts, esot par vecāku ietaupījumiem līdzekļiem. Tāpēc viņu prātus pagaidām neskarot valsts aizdevumu atmaksāšana un ban-

kas procenti. Bet tas nebūt ne-nozīmē, ka jaunajai lauksaimniecei pirmais darba gads būtu bez rūpēm.

Sandra turpat vai vienīgā speciāliste rajonā, kas sākusī nodarboties ar mūsu pusē nepopulāro nozari — dārzēkopību un augļkopību.

Vienlaikus kūtiņā jau tagad ir krietna aitu saime un tieši to dien, jaunsaimniecei par prieku, aitu ģimenē esot nācis krietns papildinājums. Aitkopība šajā saimniecībā esot pagaidu «speciālizācija». Dārzkopība, augļkopība dos ienākumus labi ja pēc gadiem diviem, trim. Protams, saimniecībā tiek turēts viss nepieciešamais lopu skaits, lai ģimeni apgādātu ar pārtiku. Vai, kā pati namamāte teica, ar ekoloģiski tīru pārtiku.

Jau iesakņojusās pirmās ābelītes, jo iesēti kādi 2—3 tūkstoši meženju. Pagaidām tie vēl tik mazi, ka zaķi netiek klāt (ar šiem gardēžiem dārzkopjiem parasti ir vislielākās domstarpības). Priekšā potēšanas darbi, stādījumu kopsana. Pēdējie sagādā lielas rūpes. Sandra sapņo par Čehoslovākijā ražotu dārzkopībai nepieciešamu traktoriju, kas domāts rindstarpu rušināšanai. Ar tādu strādājusi Bulduros. Pagaidām daudzās rindstarpas nāksies rušināt ar irdināt ar kapli. Vienīgā cerība uz palīgiem: radiem un draugiem, kuri vasarā labprāt šurp brauc atpūsties.

Sandrai patik, un viņa noteikti audzēs arī dekoratīvus krūmus, puķes. Jau tagad esot kādi 16 veidu floksī. Viņa prot un dažkārt mazliet piepelnās ar aozalumošanas plānu veidošanu. Raiona jaunsaimnieki turpmāk varēs lūgt savas kolēģes palīdzību viensētu apzalumošanā. Šeit varēs iegādāties arī dekoratīvos stādus, augļu kokus.

Viņai šķiet, ka pavisam drīz Latgalē sāksies augļu dārzu atjaunošana. Jo tagad tik daudzi cilvēki tiecas pēc zemes un savām tēva mājām. Katrs, kas gribēs iegādāties ābelīšu vai

citu koku stādus, tos noteikti pirks pie pazīstama dārzkopja un nevis tirgū, kur kādreiz var iegādāties «kaķi maisā». Noteikti ierīkos lekcijas agrīno dārzenu, stādu audzēšanai.

Cājus skaitot rudeni. Arī jaunajai Jezupoles apsaimniekotājai Sandrai Ozolai tas ir skaidrs. Toties problēmas, kas saistās ar mājas remontu un saimniecības ēku atjaunošanu, tehnikas sagādi, jāskaita jau šodien. Koplietošanas tehniku sazin vai šurp varēs dabūt, jo viensēta izvietota patālāk no pārejām rajona saimniecībām. Arī ceļš pagaidām ir tas, ko tēvs un vīrs spējuši iekārtot.

Mājas rekonstruēšana noteikti notiks pēc arhitekta projekta, jo nevar taču skaitu māju kaut kādā veidā izbāzīt.

Vajag vālofāju, vajag citu tehniku, lai vieglāk būtu siena laiks. Bet viņi nav vienīgi un ne pirmie, kas to pagaidām nesāņem. Un tomēr līdzās visām šīm saimniecokšanas rūpēm un problēmām klāt ir optimisms. Sandra jūt, kā te viss mainīsies jau šopavas, vasarā, pēc pāris gadiem. Jo šīs mājas palīdzēs apsaimniekot vecāki, radī. Mātesmāsa jau agrāk te esot ierīkojusi skaistu akmensdārzu. Tagad vien viņai jāizstrādā pilnīgs mājas apzalumošanas projekts, ko varēs realizēt pēc viensētas rekonstruēšanas.

Ir vēl viens liels nemiers, kas urda dvēseli. Šajā apkaimē bieži viesi esot mednieki. Saujot bez bažām.

Nu jau arī visas manas lapsas no alām ir izvilkusi, — stāsta Sandra.

— Žēl. Gaidu, ka arī savā mežā būsim paši saimnieki.

Namamāte mūs aicināja braukt vasarā un soliās parādīt gan floksus, gan dažādu sugu jasmīnus. Šķiet, ka viņa mūsu abus ar fotogrāfu pārliecināja, ka vasarā šeit saule ir siltāka un mežs zaļāks.

Aina ILJINA

Viešņa no Vācijas

Vācijas slimnīcās strādājot divas latviešu izcelsmes vecmātes. Viena no viņām — Rudite Brūveres kundze — pēc Latvijas Sieviešu slimību un dzemdību speciālistu asociācijas uzaicinājuma ir jau viesojusies Kurzemē un nu — nākošajā nedēļā dosies uz mūsu pusi, uz Latgali.

Starp citu, minētās asociācijas biedri ir visi Preiļu slimnīcas ginekologi, un, pateicoties viņu iniciatīvai, Rudite Brūveres kundze veselū nedēļu (sākot ar 18. martu) pavadīs mūsu rajonā. Viņai paredzētas tikšanās ar iedzīvotājiem Preiļos, Līvānos un varbūt arī kādā no mūsu pagastiem.

Vēl tikai jāpiebilst, ka lekcijas, kuras gan vairāk līdzinoties apbūšējai, ieinteresētai sarunai, domātas visplašākajai auditorijai (nebūt ne — topošajām vai esošajām māmiņām). Sarunu temats — visdažādākais — ap un par problēmām, pārdzīvojumiem un norisēm, kas saistītas ar bērnu nākšanu pasaulē. Tiks radītas arī videofilmas par šīm norisēm Vācijā.

Pievērsiet uzmanību afišām.

S. J.

MANTOJUMS

Mīlestības dzejnieks

Latgāliešu literatūras vēsturē viņš iegāja kā sava dzimta novada — Uzgalas Smelteru un mīlestības dziesminieks. Bet savā laikā viņš bija plaši pazīstams publicists un citīgs žurnālists.

Viņš nāk no daudzu Latgales literatūras darbinieku dzimtenes — Varakļānu pagasta. Jezups Cakuls dzimis 1898. gada 11. novembrī Uzgalīšu Smelterūs. Pirmo izglītību ieguva Varakļānu pagasta skolā, kuru beidza 1912. gadā. Tālāk mācības viņš turpināja Rēzeknes pilsētas skolā. Par šo skolu nākošajam dzejniekam bija saglabājušās vislabākās atmiņas un tai viņš veltīja vairākus apcerējumus dažādos latgāliešu preses izdevumos. Skola tika pabeigta 1917. gadā.

Rēzeknē 1918. gadā bija organizēti pirmie plašākie Latgales skolotāju sagatavošanas kursi un Jezups Cakuls bija šo kursu dalībnieku vidū. Mācības viņš beidza reizē ar daudziem citiem Latgales pazīstamiem darbiniekiem: Franci Zepu, Bronislavu Spūli, Kazimiru Korkliniku, Annu Klincāni un citiem.

Par jaunā pedagoga pirmo darba vietu kļuva Vidzemes pamatskola. Vēlāk jaunais skolotājs strādāja Silajāņu pagastā un Rēzeknē, bet pēc tam pārgāja tuvāk tēva mājām — uz Barkavas pagastu. Šeit Jezups Cakuls pievērsās rakstniecībai. Sākumā tās bija dzejas. Pirmie dzejoļi tika iespiesti 1922. gadā žurnālā «Zīdūnis». Vēlāk jaunais autors publicējās «Latgolas Vordā»,

«Dzimtenes Skaņos». «Saulei» un citos Latgales periodiskajos izdevumos.

Jezups Cakuls bija aktīvs Latgales skolotāju izdevuma «Latgolas Skola» līdzstrādnieks. Šeit parādījās viņa apcerējumi par skolotāju tautisko un nacionālo apziņu, par Rēzeknes pilsētas skolu, Latgales skolotāju kursiem, Latgales literatūru un citi.

Jaunā dzejnieka pirmā grāmata nāca klajā 1926. gadā. «Sapņi un ilgas». Nākošais krājums parādījās 1933. gadā ar nosaukumu «Zudušās pēles», bet piecus gadus vēlāk — «Trauslie ziedi».

Galvenās tēmas: dzimtais stūrītis visās dabas kalendāra norisēs, romantiski elēģisks mīlestības tēlojums ar sentimentālisma piesitienu. Klusinātā un nepretenciozā dzeja saistīja vienkāro ļaužu sirdis, to cilvēku, kuri vēl tikai sāka pamazām pāriet no Bibeles un garīgās literatūras uz laicīgo. Tik saprotami vienkārši bija attēlotas viņu izjūtas, tieksmas pēc skaistā. Tā bija noskaņu dzeja.

Toties kritika, it sevišķi šķiriski idejiskā, bargi apgājās

ar dzejnieku. Šajā jomā it sevišķi izcēlās no Vidzemes nākušais sociāldemokrāts Staņislavs Belkovskis, kas žurnālā «Jaunais Vords» sekojoši izteicās par ļaurā dzejnieka veikumu: «Cakūla gromotēnā «Sapņi un ilgas» (kaidis dzejisks tituls) tys (priksvords — ref.) sastoda i aizdoru, i vvyu cytu, kam kaidis sakars ar bareibu, bet panteni taiđu poetiski iglumējušu yudisneņu, ideali teiru škidrumēņu, kimiski atteireitu nu dzejas un vasala saprota». Pēc šiem kritiķa teiktajiem vārdiem dzejnieks pat uz laiku pārtrauca rakstīt.

Ar pseidonīmu Uzgalīšu Jezups dzejnieks parakstīja savus sabiedriski politiskos rakstus. J. Cakuls bija iecienīts Latgales literatūru vidū un kļuva pazīstams no daudzajiem novada rakstnieku vakariem.

Pāragrā nāve pārsteidza cēnīgo Latgales sappu un ilgu dzejnieku. Jēzeps Cakuls mira 1942. gada 27. februārī Rēzeknes slimnīcā.

Voldemārs ROMANOVSKIS

Jāņa SILICKA fotoreprodukcija.

Jezups CAKULS

Uz Lisiņa krosta

Stovu uz Lisiņa krosta,
Atmiņas tolmā kleist:
Par senejīm posoku laikīm,
Par bērneibas takom, kas neikst.

Kur vācmote, posokas, meikles,
Kas bezryupu bērneibā bēj?
Tik Lubonā Lisiņš arvinu
Tumšzylūs yudiņus lej.

Stosti maņ pagotnes teikas,
Lisiņ, muns bērneibas draugs!
Vai tevī vēl senotne mojoj?
Cik ilgi vēl ūzuli augš?

Pagotnes teikas muns Lisiņš
Caur symtgodu ūzulim teic:
Ti stosta par latgalu takom,
Ti atmūdas laikmetu sveic.

PLENCINIKS

Sāras Uzgalīšu Smelterūs

— Veļtēts dzejnikam Jezupam Cakulam

Noks pavasars ar vēju šolkom
Un Lisiņš straujs uz leju is — ...
Noks lopu zalts par ūsīm, kļovim
Un jautras dzērves šurpu skrīs...
Noks Uzgalīšu meitīnes
Un Leiča pļovos zidus pļuks.
Sporņos bryunos kamenes,
Par soldu mađu dzisimes dyuke.
Noks pavasars par Smelterīm.

Bet ilgu dzejniks nasapņos.
Nu dzeives rita vokorim
Jo dzisimes šite nasporņos.
Uz breidi, Lisiņ, apsastoj.
Un, ūši, šolcit klusu!
Te sapņot dzejniks naatis.
Jys sapņoj myuža dusu.

1943. g.

Brīnumainais mums līdzās

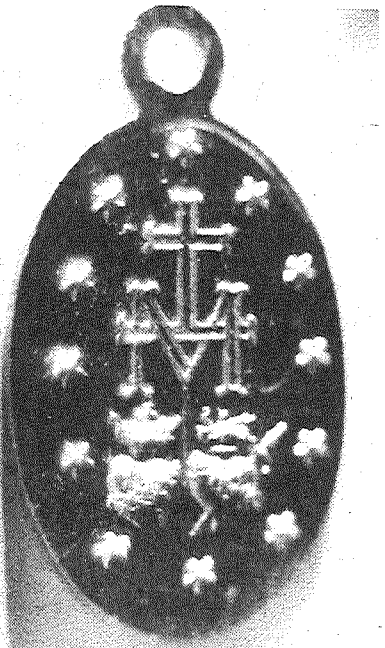
Medaljona vēsture

Par to notikumu Katrīna pāstāsta savam biktstēvam, kurš pēc ilgākām pārdomām un pārbaudes nāk pie slēdziena, ka tāds medaljons tiešām jāpagatavo, ar šādu priekšlikumu viņš griežas pie bīskapa. Un 1832. gadā medaljons tiek izgatavots. Notiek daudzi brīnumi, drīz medaljons kļūst par pasaulē pazīstamu «brīnumainu medaļu». Māsa Katrīna Laburē mira 1876. gada 31. decembrī, 1947. gadā pāvests Pijs XX viņu iecēla altāra godā. Bet arī šodien Parīzē, Baka ielas klostera kapelā, kur parādījās Dievmāte, var redzēt neskartas viņas mirstīgās atliekas.

ATTELOS: medaljona abas pu-
ses trīskārtīgā palielinājumā.

A. MEZMALIS

Tagad grūti pateikt, kad un no kurienes mūsu mājās nonācis šis medaljons ar sv. Jaunavas Marijas reļefu attēlu un uzrakstu poļu valodā: «Ak, Marija, bez grēka legemtā, lūdzu Dievu par mums, kas meklējam pie Tevis patvērumu» vienā pusē, ar krustu, burtu «M» un divām sirdīm, no kurām viena apvīta ar ērkšķu vainagu, otra caurdurta ar zobenu — otrā. Uz tā ir gadskaits — 1830.

Liecības stāsta par kādu gadījumu, kad tieši tajā, 1830. gadā, Parīzē, Baka ielas klostera māsu kapelā novicei Katrīnai Laburē parādījās Dievmāte. Dažas dienas vēlāk kāda balss viņai pavēlējusi lūgt pagatavot tieši tādu medaljonu, kā redzējusi Dievmāti — ovālā ar zelta burtiem un gaismas stariem, kas izplūst no rokām. Cilvēki, kas nēsās šos medaljonus, gūs Dievmātes žēlastību.

Atkal dzimtenē

GANDRIZ PĒC PUSGADSIMTA ILGĀ PĀRTRAUKUMA ATKAL DZIMTENĒ — LATGALES KULTŪRAS CENTRA APGĀDĀ IR NĀCIS KLAJĀ «TĀVU ZEMES KALENDARS».

Šāda veida izdevumiem pie mums ir diezgan sena vēsture. Jau izdoti 26 nosaukumu kalendāri. Pirmo no tiem latgaliski iespieda Dricēnu barons Gustavs Manteifels 1862. gadā. Zīmīgi, ka šo tradīciju pēc ilgāka laika sprīza 1939. gada beigās turpināja otrs dricānietis Vladislavs Locs, kurš

tur izdotās grāmatas, bet vēl vairāk avīze «Latgolas Bolss», žurnāls «Dzeive» un, protams, «Tāvu zemes kalendars». Sākumā to izdeva V. Locs, pēc viņa aiziešanas mūžībā 1984. gada 30. decembrī — Minsteres latviešu ģimnāzijas pedagogs, dzejnieks Alberts Spogis. Bet tā 52. gadagājums ar Latgales atbrīvošanas pieminekļa attēlu uz pirmā vāka, paliekot uzticīgs latgāliešu valodas tradīcijai, iznācis tagad literatūrzinātnieka Viktora Vonoga redakcijā 7000 eksemplāru metiēnā.

Latgaļu literatūrvēstures pazinējs

«Tāvu zemes kalendara» aktīvāko veidotāju starpā noteikti mināms Viktors Vonogs. Ne tikai kā grāmatas redaktors, bet arī tādu rakstu kā «Voi mes asom latgalīši», «Tragiskais myužs» (par Valēriju Seili) autors. Neesen nenogurstošajam mūsu novada literatūras vēstures pētniekam un zinātajam apritēja septiņdesmit.

V. Vonogs dzimis 1920. gada 12. oktobrī Nīcgales pagasta Ergļos. Beidzis Aglonas ģimnāziju. Studējis baltu filoloģiju Latvijas universitātē. Augstskolu absolvējis 1943. gadā, iegūdamis filoloģijas maģistra grādu. Vēlāk strādājis Vladislava Loča izdevniecībā un rakstu krājuma «Olūts» redakcijā Daugavpilī. Pēc kara V. Vonogs iestājās Universitātes aspirantūrā, kur turpināja pētīt latgāliešu literatūras problēmas. Diemžēl, aspirantūru viņam pabeigt neizdevās sakarā ar toreizējām represijām pret vecākiem.

Savulaik V. Vonogs ir bijis vairāku avīžu līdzstrādnieks, lielāku ievēribu un atzinību iegūdamis ar literatūras kritiķam un teoretisku vaicājumu aplūkošanu. Tā rakstu krājumā sakarā ar drukas aizlie-

guma atcelšanas 40. gadskārtu viņš publicējis apcerējumu «Latgaļu rakstniecības sākumi», kur cita starpā runājis arī par jezuītu literārās darbības posmu, kas vēl joprojām pie mums ir maz pētīts jautājums. Turpat ievietots arī viņa raksts «Aizlieguma laika folkloras krājēji» — par P. Smelteri un citiem līdzīgiem censoņiem.

Kolēģi uzsvēruši, ka V. Vonogs kā literatūras darbu vērtētājs pievērsās galvenokārt estētiskiem un mākslas kritērijiem, ir objektīvs un lietišķs, taču viņu mazāk interesē darbu socioloģiskā un kultūrvēsturiskā nozīme. Tomēr kritikas kopumā novērtētas visai atzinīgi.

Vēlākos gados V. Vonogs ir piedalījies Zinātņu Akadēmijas izdotās «Latviešu literatūras vēstures» vairāku sējumu izstrādāšanā, turpinājis publicēties periodikā.

Taču ar to neaprobežojas viņa ieguldījums mūsu literatūras purā: V. Vonogs savulaik ir rakstījis arī beletristiskus darbus. Paprāvs skaits viņa stāstu izkāsīs dažādos periodiskajos izdevumos, visvairāk gan «Olūta» numuros. Tie ir labi veidoti, gaiša optimisma

Kalendārs ir veidots dažādu interešu lokam. Te, protams, ievietots neiztrūkstošais kalendārijs ar svētku, svinamo un vārda dienu uzskaitījumu, tradicionālie dažādi saimnieciska rakstura un praktiski padomi.

Ar lielu interesi lasām visai plašo Franča Kempa kādreiz rakstīto apceri «Latgāliešu intelīģence 1900.—1917. godūs», dažādu autoru kultūrvēsturiskās piezīmes par Valēriju Seili, Ontonu Rupaīni, Konstānci Dauguli (Kempi), Meikulu Apeli, Joni Cibulski, Felīksu Laizānu, Julijānu Vaivodu, Jezupu Leli, Andriju Namsonu. Kalendārā tradicionāli ievietots arī pa kādam Ontona Zvidra, Konstantīna Medņa, Alberta Spoga, Augusta Egloja, Leonarda Latkovska, J. Karūdzņika, Izidora Kundzēša, Venerandas Zepas, Andra Vējāna, Franča Murāna, Annas Rancānes, Ontuneja Rikstāna, Aleksa Rubuļa dzejolīm, kā arī Annas Babres, Nikodema Rancāna, Natalijas Gilučas prozas fragmentam.

Kalendārs dabūjams grāmatnīcās, preses apvienības kioskos, Romas katoļu baznīcās, kultūras namos, klubos, skolās, rajonu kultūras un izglītības nodaļās.

Viktors TROJANOVSKIS

piestrāvoti, liriski, ievērojamākais no tiem, šķiet, ir «Ave, Marija». Diemžēl, vienkopus tie vēl joprojām nav savākti.

Tagad V. Vonogs ir aktīvs Rīgas latgāliešu literatūras biedrības «Olūts» darbinieks, daudzu pasākumu iniciators. Kā atzīmē mūsu novadnieks profesors Vitolds Valeinis, saietos viņš aizrautīgi stāsta par latgāliešu kultūras un literatūras darbiniekiem, par latviešu etnogenēzes problēmām, par seno latgāliešu valodas vietu latviešu kopnacionālās valodas kontekstā, par mūsdienu latgāliešu valodas pareizrakstības principiem. Viņš bieži lasa lekcijas par šiem jautājumiem un ir apņēmības pilns pabeigt savu mūža darbu — «Latgāliešu literatūras vēsturi», kuru mutveidā jau ir izstāstījis ne reizi vien.

Patlāban kopā ar citu mūsu novadnieku, literatūrkritiķi un dzejnieku Osvāldu Kravali viņš sastāda un rediģē «Olūta» 8. burtnīcu, kas turpinās lielāko četrdesmitajos gados iedibināto tradīciju un arī visā drīzumā iznāks latgāļu literatūras apgādā Rēzeknē.

Viktors TROJANOVSKIS

abc RAJONA SKOLĀS

Matemātikas olimpiādē, kurā piedalījās 5. — 8. klašu skolēni, rezultāti pa klašu grupām nav spidoši. Labākās zināšanas uzrādījuši (proti, ieguvuši 1. vietu) divi sestklasnieki: Aivars Spūlis no Preiļu 1. vidusskolas un Aleksejs Varakuta no Līvānu 2. vidusskolas.

Priekuļu deviņgadīgajā skolā 23. februārī notika ikgadējais absolventu vakars. Ar kopīgām dziesmām, atmiņām un skolas pašdarbības kolektīvu koncertu. Runāja skolas vecāku komitejas priekšsēdētājs Zālāna kungs, kurš pats šo skolu beidzis pirms 30 gadiem. Atmiņās dalījās arī skolotāja Tjarves kundze, viņa absolvējusi Priekuļu skolu pirms 45 gadiem. Ikvienam, kas tovarak bija atnācis, bija iespēja par sevi pastāstīt un — arī šo to par sevi uzzināt. Par to bija «parūpējušās» Zodiaka zīmes.

Dega sveces, uz galda bija maize un ziedi. Tas — ar domu, lai mūsu Latvijā nekad netrūktu gaismas, maizes un ziedu smaržas. S. J.

Pēdējo gadu laikā angļu valodas olimpiādēs, tik kupls dalībnieku skaits kā šogad nav bijis. Pavisam piedalījās 26 skolēni — no Preiļu 1. vidusskolas, abām Līvānu vidusskolām un Jersikas deviņgadīgās skolas. Viskuplāk pārstāvēta — ar 12 skolēniem — bija Līvānu 1. vidusskola.

Pirmo vietu ieguvēji dosies uz zonas olimpiādi Rēzeknē. Tie ir: 11. klašu grupā — Aija Kalniņa (Preiļu 1. vsk.), 8. klašu grupā — angļu valodā runājošo valstu ģeogrāfijā — Ainārs Brencis (Līvānu 1. vsk.), sarunvalodā — Kristīne Liepniece, Līga Baufale (abas no Līvānu 1. vsk.) un Daiga Vorobjova (Jersikas deviņgadīgā sk.), nepazīstama teksta izpratnē — Līga Patmalniece, Inese Vaivode (abas no Preiļu 1. vsk.), Inga Alika (Līvānu 1. vsk.).

Diviem pēdējiem olimpiādes veidiem vēl notiks 2. kārtas konkurss, kurā tiks izvirzīts viens pārstāvis uz zonālo olimpiādi.

A. REITERE, rajona angļu valodas metodiskās apvienības vadītāja

Lasītājs — lasītājam

Vai tā būs taisnīgi?

Mani pārsteidza A. Kuri-
loviča kunga raksts 16. feb-
ruāra «Novadniekā» — «Sti-
mulēsim redzētājus un nes-
smēkētājus». Raksta au-
tors pret alkoholisko dzē-
rienu un tabakas taloniem
vēlas saņemt «kaut ko ci-
tu», jo pats ne dzer, ne pi-
po. Tamlīdzīgu vēlēšanos
esmu dzirdējis arī no citiem
cilvēkiem.

Talonus iedzīvotājiem iz-
sniedz, lai mūsu dienās
deficīta preces, kurām ta-
gad piekaitāms gandrīz
viss, vienādos daudzumos
varētu nopirkt katrs. Tā-
pat tas ir arī ar alkoholu
un tabaku. Un, lūk, cilvē-
kos pamostas mankārības
zvērs. Sak, kas domāts
man, tas ir un paliek mans,
citam to atdot nevar. Dažs
labs mūžam netika pircis
mēnesi vairāk par vienu
pudeli šņabja, tagad pērk
pat sešas — cik jau nu to

talonu ģimenē ir.

Domāju tā: ja jau tev, cil-
vēk, alkohola vai tabakas
taloni ir lieki, atdod tos
tam, kuram tie ir nepiecie-
šami. Ja tev darbā kolēģis
pīpo, viņš nevar mēnesi
iztikt ar tām 6—7 paci-
ņām cigarešu. Atdod viņ-
nam savus talonus (tā da-
ru arī es). Ja tu nedzer,
atdod savus talonus tam ko-
lēģim, kuram paredzamas
kādas ģimenes viesības, un
tas savukārt nekādi ne-
var iztikt ar pēc talona
paredzamo vienu pudeli.

Galū galā par taloniem
naudu mēs nemaksājam,
tos mums izsniedz par
velti. Kāpēc tev, nesmekē-
tājam, jādabū jūsu saukto
«kaut ko» vairāk nekā
smēkētājam? Turklāt, kā
ziņoja pilsētas mērs U.
Brics, šogad mums uz kat-
ru iedzīvotāju ir tik daudz
talonu, ka tos visus die-

zin vai spēs realizēt.

Un pēdējais. Varbūt ne-
skatīsimies, kā ir citos ra-
jonos. Ir daudz rajonu, ku-
ros pret taloniem brīvi uz-
letēm stāv tā pati šķīstošā
kafija. Pie mums tā tiek
tikai «vajadzīgiem» cil-
vēkiem. Tāpat ir arī ar
putraimiem: vienī dabū rī-
sus, zirņus, griķus, citiem
jāzītiem ar lopu grūbām. Tā
saucamā «vajadzīgo» sistēma
tirdzniecības sfērā pat ar
visiem taloniem ir kā ļau-
nabīgs audzējs veselā mie-
sā, no kura diez vai tik
ātri tiksīm vaļā pat neatka-
rīgas Latvijas valsts pastā-
vēšanas gadījumā.

A. VEIGULIS
Preiļos

To der zināt

Jašas upe

Pareizāk būtu teikt — upī-
te. Tā savu tecējumu sāk no
Jašas ezera pie Kastīres un
beidz Dubnā aiz Nīdermui-
žas. Plūst tikai pa Preiļu ra-
jonu. Jaša ir apmēram 20 ki-
lometrus gara un līdz 10—12
metriem plata.

Jaša ievērojama ar to, ka
tā tek garām Jasmuižai (ta-
gad — Aizkalnei) — latviešu
Tautas dzejnieka Raiņa jau-
nības dienu dzīves vietai, kur
tagad ierīkots viņa muzejs,
notiek dažādi kultūras pasā-
kumi, ierodas daudz ekskur-
santu. Savā laikā Jašas ūde-
ņi grieza trīs dzirnavas.

Ievērojamākās ūdensdzi-
rnava bija Aizkalnē. Tās sā-
ka darboties vēl muižkunga
Kuzņecova laikā pagājušā
gadsimta beigās. Rudeņos
dzirnavās sabrauca garas pa-
jūgu rindas. Te apkārtnes

zemnieki mala graudus mai-
zei, lopiem, taisīja putrai-
mus, kārsa vilnu. Dzirnavu
dīķi ūdens turbīnu griešanai
pietika, dīķis bija bagāts zi-
vīm — ar spinningu vēl pirms
gadiem divdesmit varēja iz-
vilkt pusmetru garu līdaku.

Kolhozu laikā Aizkalnes
ūdensdzirnavas sāka panīkt:
sapūstot slūžām, ūdens aiz-
plūda no dīķa, sagruva jum-
ti, un tagad ne lepnajām
dzirnavām vairs palikuši ti-
kai mūri.

Tālāk pa Jašas lejteci bija
Korņa dzirnavas. Arī te mala
augu gadu. Jašas upes posms
starp Kornī un Pelēciem ir
ļoti stāviem krastiem un
skaistām senlejām. Te ir ko
redzēt tūristiem.

Vienīgās darbojošās dzi-
rnava pašlaik uz Jašas upes
ir Pelēcos. Tās ir arī vienī-

gās ūdensdzirnavas rajonā un
arī laikam Latgalē. Tikai pa-
teicoties neatlaidīgā melde-
ra Ādama Rusiņa pūlēm, Pe-
lēcos lauku ļaudis var sa-
malt graudus. Tiesa, dzirna-
vas te darbojas pāris dienas
nedēļā un arī ar pārtrauku-
miem — te jālabo turbīna,
te vēl kaut kas. Jo dzirna-
vas ir vecas un stipri nolie-
tojušās, tām nav īsta saim-
nieka.

Agrāk Jaša bija bagāta
zivīm un vēžiem. Tagad tajā
zivju gandrīz vairs nav. Bet
vēži Pelēcu apkārtnē vēl ir
atrodami. Tikai nelieli.

Jaša nav bagarēta, izņe-
mot ieteku Dubnas upē Nī-
dermuižā. Ūdens līmenis ta-
jā sakarā ar apkārtējo me-
liorāciju kļuvis zemāks, te-
cējums — lēnāks, upe aiz-
augusi ar zālēm. Ūdens Ja-
šā, tāpat kā visās citās
ūdenskrātuvēs ir piesārņots,
samērā netīrs.

Jānis GURGONS

ATELĀ: angļu valodas olimpiādē.

Hei, vidusskolēni!

AICINĀJUMS JUMS:

ja jums nav sveši pasaules izziņāšanas mēģinājumi un radoši
sevis meklējumi;
ja jūs gribat pārlicināties, ka jums ir domubiedri visā
Latvijā;

ja gribat iegūt jaunus zināšanas, bagātināt savu pieredzi, gūt
iespēju brīvai savas radošās enerģijas izpausmei,
piedalieties konkursā

«AICINĀJUMS»

KONKURSA DEVIZE:

«Labi raksta nevis tas, kurš labi raksta, bet tas, kurš labi
domā».

Dž. KRISTOFERS

KONKURSA UZDEVUMI:

- 1) «Es un tautas dzīvesziņa».
 - a) Kāpēc latvieši dzied?
 - b) Baltais latviešu folklorā.
- 2) «Es un vēsture».
 - a) Vara un valdnieks pasaules vēsturē.
 - b) «Reiz bija...» (Interesantākais vēsturiskais notikums manā dzimtajā novadā).
 - 3) «Es esmu...»

SĪKĀKI NORĀDIJUMI PAR KONKURSA UZDEVUMIEM

Konkursa dalībnieks iesūta rakstisku darbu par katru numurēto
uzdevumu «Es un tautas dzīvesziņa» (1), «Es un vēsture» (2),
«Es esmu...» (3). Pirmajā un otrajā uzdevumā var izvēlēties
vienu no piedāvātajiem variantiem (a vai b). Trešais uzdevums
ir brīva improvizācija par tēmu jebkurā veidā (var rakstīt, zi-
mēt, līmēt, filmēt, veidot...).

Ceturtais uzdevums — savos darbos pārlicināties pierādīt
savas zināšanas, fantāziju un patstāvību domās un spriedumos;
būt oriģinālam ne tikai saturā, bet arī formā (žanru daudzveidī-
ba, ilustrācijas utt.).

KONKURSA DARBU IESŪTĪŠANAS KĀRTĪBA.

Autori savus darbus skaidri salasāmā rokrakstā vai mašīn-
rakstā iesūta pēc adreses: Rīga, 226098, Raiņa bulvārī 19, 121.
telpa, ar norādi — KONKURSAM «AICINĀJUMS».

Obligāti jānorāda autora vārds, uzvārds, skola, mājas adrese
un tālruna numurs.

DARBU IESŪTĪŠANAS TERMIŅŠ — 6. MAIJS (PASTA ZI-
MOGS).

KONKURSA REZULTĀTI.

Zūrija labāko darbu autorus rekomendē konkursa noslēguma
pasākumā un skolēnu humanitārajai nometnei «Aicinājums» (3 ne-
dēļas jūlijā — augustā).

Sīkākas ziņas — pa tālruni Rīgā 222944.

«AICINĀJUMS» radošā grupa

Kāpēc bērniem ņem asini no pirksta?

Dīvains jautājums, vai
ne? Jo uz to, liekas, var
atbildēt katrs. Ir taču sapro-
tams, ka asini bērniem no
pirksta ņem diagnostiskiem
pētījumiem, kas nepieciešami,
lai noteiktu bērnu veselības
stāvokli.

Pagājušajā gadā Līvānos un
Preiļos tika izdarīti hematolo-
ģiski pētījumi, kuru mērķis bija
noskaidrot, kā Līvānu eksperi-
mentālās biokīmiskās rūpnīcas
rūpnieciskie izmeši ietekmē bēr-
nu veselību. Turklāt Preiļi bija
kontrolrajons, jo te nav lielu
rūpniecības uzņēmumu, bet
siera rūpnīca, kā arī citas tai
līdzīgas ražotnes, no gaisa pie-
sārņošanas aspekta raugoties,
nekad nav pieskaitītas ekolo-
ģiski bīstamām.

Ko tad parādīja pētījumi?
Vispirms tika konstatēts, ka
runas par to, ka Līvānu ekspe-
rimentālā biokīmiskā rūpnīca
ar rūpnieciskajiem izmešiem
gaisā negatīvi ietekmē pilsētas
iedzīvotāju veselību, neapstipri-

na objektīvie dati. Nepatīkamās
smakas, ko vējš atnes no bio-
ķīmiskās rūpnīcas puses, patie-
šām kaitina iedzīvotājus, taču
tās nav cēlonis kaut kādām
nelabvēlīgām izmaiņām cilvēku
veselībā.

Lai uzlabotu gaisa stāvokli
Līvānos un samazinātu tā pie-
sārņošanas gadījumu skaitu,
tika slēgtas biokīmiskās rūpnī-
cas otrās ceļš, un patlaban
tas tiek pārprofilētas. Uzņemu-
ma galvenajā teritorijā, kuru
no pilsētas atdala sanitārā aiz-
sargzona, notiek attiecīgi darbi,
lai uzlabotu gaisu attīrīšanu.
Tādējādi uzlabosies apkārtnē
vide un dzīves apstākļi Līvā-
nos.

Tomēr higiēnistu un imunolo-
ģu pētījumi vēl nav pabeigti. Lie-
ta tā, ka pietiekami jutīgas un
smalkas imunoloģiskās metodi-
kas deva iespēju daļai kā Līvā-
nos, tā arī Preiļos apseko-
to bērnu atklāt nelielas novirzes
imūnajā statusā. Tātad šīs ne-
lielās izmaiņas nevar izskaidrot
ar apkārtnes vides nelabvē-
līgo ietekmi. Tās var būt
augošā bērnu organisma nor-
mālu fizioloģisko reakciju re-
zultāts, kā arī uztura īpatnību
un citu iemeslu radītas. Tā vai
citādi, bet nepieciešams atkārtoti
izmeklēt skolēnus, lai no-
skaidrotu šo izmaiņu cēlonus,
precizētu iepriekš iegūtos rezul-
tātus un tad sniegtu galīgo
atbildi.

Tātad — plānotā atkārtotā

imunoloģiskā izmeklēšana va-
jadzīga nevis medicīnu zinātni-
bas apmierināšanai, bet gan
lai precizētu cēlonus, kāpēc ag-
rāk apsekotajiem bērniem radušās
imunoloģiskās novirzes.

Te uzreiz piebūsim, ka šīs
izmeklēšanas laikā tiek ievēro-
ti visi aseptikas un antisepti-
kas noteikumi, izmanto vien-
reizējas lietošanas adatas, bet
asini ņem vietējo bērnu ārstnie-
cības iestāžu pieredzējuši labo-
ranti. Vārdu sakot, tiek darīts
viss, lai nodrošinātu izmeklē-
šanai pilnu drošumu un nekaiti-
gumu. Tāpēc nav tāsnība
vecākiem, kuri kategoriski ie-
bilst pret savu bērnu izmeklē-
šanu, sakot, ka bērni nav iz-
mēģinājuma krasiņi.

Cerēsim, ka skolotāji un ve-
cāki ar saprātīgi uzņems pare-
dzēto atkārtoto imunoloģisko
izmeklēšanu un sniegs palīdzī-
bu tās organizēšanā.

G. VINOGRADOVS,

Ukrainas PSR Veselības aiz-
sardzības ministrijas republi-
kāniskā zinātniski higiēniskā
centra apkārtnes vides faktoru
imunoloģiskās novērtēša-
nas laboratorijas vadītājs,
medicīnas zinātņu doktors

M. BARAMS,

Vissavienības bioloģiski ak-
tīvo vielu drošības zinātniskā
centra vadošais zinātniskais
līdzstrādnieks, medicīnas zi-
nātņu kandidāts

Sporta klubs „Līvāni“ darbojas. Kas mainījies?

Pēc Līvānu pilsētas iestāžu un uzņēmumu iniciatīvas nodibinājās sporta klubs „Līvāni“. Tā veidošanā aktīvi darbojās eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas fizikolēģi priekšsēdētājs Pēteris Znotiņš, eksperimentālā māju būves kombināta sporta metodīķis Arvids Matusevičs, Līvānu stikla fabrikas fizikolēģis priekšsēdētājs Antons Vilcāns, Līvānu būvmateriālu un konstrukciju kombināta fizikolēģis vadītājs Ilmārs Visockis un Līvānu PMK sporta metodīķis Svetlana Nikitina. Protams, pie teikšanas bija arī pilsētas uzņēmumu vadītāji, jo bez viņu līdzdalības sporta klubs kā tāds nevarētu pastāvēt. Jēbkurā situācijā noteicošais faktors ir finanses. Kluba pasāvēšana vai izpūtēšana (vienlaikus arī pilsētas sporta dzīves) ir atkarīga tieši no darba kolektīvu atliekmes. Mums, līvāniešiem, joprojām ir grūti izprast dažu vadītāju vienaldzību. Pilsētnieki, īpaši sportisti, lielāku atsaucību gaida no Līvānu PMK vadības un darba kolektīva. Ja PMK izpildītu līgumu, kas noslēgts ar pilsētas izpildkomiteju, tad pavisam drīz līvāniešiem būtu savs sporta nams.

Es ticu, ka tuvākajā laikā atliekme pret fizikultūru un sportu mainīsies. Ja mūsu klubam būs vairāk naudas, varēsīm rīkot vairāk sacensību pilsētā, sniegt atbalstu izlases komandām, kas piedalās republikas sacensībās.

Pašlaik Līvānos sacensību ir vairāk. Pirmie pilsētas spartakiāde iekļāvās dambretisti, kuri sacentās septiņās kārtās. Par sacensību uzvarētājiem kļuva Ilmārs Visockis, Māris Kalniņš, Vitālijs Podāns.

Par pilsētas labākās volejbola komandas nosaukumu sacentās deviņas vīriešu komandas. Pēc divu mēnešu ilgām cīņām vietu sadalījums bija šāds: Līvānu eksperimentālā biokīmiskā rūpnīca, eksperimentālās māju būves kombināts, stikla fabrika un kolhozs «Rožupe». Sacensības ļāva aizvadīt arī PMK un citu kolektīvu volejbolisti. Pamazām sporta dzīve iekļāvās arī kūdras fabrikas kolektīvs.

Sekoja basketbola turnīrs. Arī tajā piedalījās deviņu uzņēmumu komandas, kā arī Līvānu skolēnu komanda un «Zelta vārpa» basketbolisti, bet no līdzdalības atteicās Līvānu stikla fabrikas un kūdras fabrikas kolektīvi. Cīnoties pēc riņķa sistēmas, 1. vietā ierindojās «Biokīmika» komanda, kur komandas kapteiņa godā bija Viktors Viļevs, atstājot otrajā vietā būvmateriālu konstrukciju rūpnīcas basketbolistus, kuru cīņās vadīja Girts Grabāns. Cīņā par trešo vietu iesaistījās eksperimentālā māju būves kombināta un skolēnu komandas. Uzvarēja pieredzes bagātākie spēlētāji. Basketbola sacensības vadīja un sportistu atzinību ielnīnījis Līvānu 2. vidusskolas fizikultūras skolotājs Vjačeslavs Sešolins.

Savas attiecības noskaidroja arī novusisti. Pēc sīvām cīņām apakšgrupās finālā labākais bija eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas spēlētājs Vladimirs Podrobovs, tālākajās vietās atstājot Juri Kozlovu un sporta veterānu Antonu Vilcānu.

Komandas organizatora pienākumus veica Līvānu stikla fabrikas sporta metodīķis Vladimirs Polakovs.

Sporta kluba «Līvāni» kalendārā «plāna» izpilde vēl turpinās. Rīt sacensības šahā, kur pēc četrām kārtām vadībā izvirzījušies Leonīds Filipovs, Jānis Rudzītis un Gunārs Mīkulis, bet nākošajās trīs spēļu kārtās var būt arī izmaiņas. Sacensības atkal ir iekļāvušies preiļiešu Skrimblu ģimene un Boriss Steinbergs, tādējādi apliecinot, ka arī rajona centrā šaha spēle joprojām ir godā.

Līvāniešus gaida sacensības gaida tenisā, komandu cīņa novusā, dambretē, šahā, sieviešu basketbola sacensībās un citas. Mēs — pilsētas spartakiādes organizētāji — gribam, lai visu veidu sporta cīņā var piedalīties un parādīt savu labāko sniegumu. Protams, ir vēl daudz problēmu. Īpašas grūtības ir ar sporta bāzes izveidošanu, balvu sagādi. Tomēr radusies pārliecība, ka agrāk vai vēlāk tomēr visi pilsētas uzņēmumi, organizācijas un iestādes aktīvi iekļausies sporta pasākumu finansālās nodrošināšanas uzlabošanā.

E. KOVALOVŠ,

sporta kluba «Līvāni» priekšsēdētājs

Sporta klubs „Cerība“ februārī

FUTBOLS

Bez saubām, galvenais notikums Preiļu sporta dzīvē februārī bija pilsētas čempionāts minifutbolā.

Priekšsacīkstēs vislabāk veicās sporta kluba komandā, taču finālturnīrā meistarīgāki izrādījās starpsaimniecību celtniecības organizācijas spēlētāji. Otrajā vietā — «Parks», trešajā — sporta kluba «Cerība» jaunieši.

Par turnīra labāko vārtsargu atzīts Iģors Rikovs (SCO), par aizsargu — Valērijs Pauņiņš («Parks»), uzbrucēju — Edgars Rubins (SCO).

Preiļu pilsētas pieaugušo izlase (bijusī «Dubna», tagad sporta kluba «Cerība» komanda) piedalījās sporta biedrības «Vārpa» minifutbola zonālajās sacensībās un spēles aizvadīja šādi: neizšķirts (6:6) ar Ludzu, uzvara pār Balviem (13:5), zaudējums Daugavpils «Nivai» (6:9). Rezultātā otrā vietā zonā, un finālturnīrs notiks bez preiļiešu līdzdalības.

1980.—1981. gadā dzimušie zēni piedalījās starppublikāniskajā turnīrā Daugavpilī un bija spiesti atzīt Rīgas futbolskolas, Liepājas, Daugavpils un Lidas (Baltkrievija) spēlētāju pārākumu. Vienīgais neizšķirts izcīnīts spēlē ar Snečkus pilsētas (Lietuva) komandu. Preiļiešu rindās var atzīmēt tikai Sergeja Litvjakova sniegumu.

BASKETBOLS

Var tikai priecāties par basketbola trenera Nikolaja Romanenko meiteni (1977. g.) spēli Latvijas

bērnu un jaunatnes spartakiādes zonālajās sacensībās Rīgā. Trīs spēles — trīs uzvaras. (Ar Madonu — 81:38, ar Rīgas Centra rajona I komandu — 81:22 un Centra rajona II komandu — 45:38).

Noslēgušās rajona skolēnu sacensības jaunākajā grupā (1978. g.). Meiteņu pirmā četruieka sastāvs ir šāds: Līvānu 2. vidusskola, Riebiņi, Līvānu 1. vidusskola, Preiļu 2. vidusskola. Zēniem — Līvānu 1. vidusskola, Preiļu 1. vidusskola, Riebiņi un Līvānu 2. vidusskola.

Republikas «B» klases čempionātā līvāniešu veiksmīgi cīņās izbraukumā (79:54) ar Liepājas BJSS, ar Liepājas Pedagoģisko institūtu 73:60 un 67:40 — ar Rīgas 3. BJSS. Diemžēl, spēlējot mājās par iekļūšanu republikas «A» klasē, zaudēja savām galvenajām konkurentēm — «Ažu» basketbolistēm (75:78).

VOLEJBOLS

Latvijas jaunatnes (1975. g.) čempionāta zonālā turnīra sastāvs — Daugavpils, Rīgas volejbola skolas I un II komanda izrādījās pārāk smags Preiļu meitenēm. Trīs spēles — trīs zaudējumi.

SLEPOSANA

Sī gada sniega pietika Aglonas internātskolas skolotājam Andrim Tūlam, lai sagatavotu trasī un noskaidrotu rajona skolu spēcīgākos slēpotājus. Visjaunākajā grupā tie

(Turpinājums 8. lpp.)

OTRDZIENA 12. MARTS

TV RĪGA

18.00 — «Sodien». Ziņas. 18.05 — Mācāms angļu valodu. 18.25 — Kas notiek Dienvidosetijā? Ko domā Iževskā par Baltiju (krievu val.). 19.00 — «Lūdzu vārdul!» 19.10 — Ziņas krievu val. 19.20 — Hokejs. Rīgas «Dinamo» — «Himik». 2. periods. 20.00 — Ziņas krievu val. 20.10 — Hokeja spēles turpinājums. 20.45 — «Ekrāns bērniem. 21.00 — «Panorāma». 21.30 — Sludinājumi. 21.35 — «Latvijas Republikas Augstākajā Padomē». Ziņas krievu val. 21.45 — Mākslas filma «Ārkārtējs notikums rajona mērogā». 23.15 — «Zinu, zinu tēva sētu...» 23.45 — Nakts ziņas.

MASKAVAS I PROGRAMMA

17.30 — «Meridiāns». 17.45 — «Politiskie dialogi». 18.30 — Multiplikācijas filma. 18.40 — Mākslas filma «Slepkavība angļu stilā». 1. sērija. 20.00 — «Laiks». 20.45 — «Brīnumu lauks». 21.30 — Kinopanorāma. 22.30 — «Poziģija». 23.20 — «TZD». 23.40 — Mākslas filma «Mana dzīve». 1. sērija.

MASKAVAS II PROGRAMMA

17.30 — Multiplikācijas filma. 18.00 — Dokumentālā filma. 18.45 — «Krievijas parlamenta vēstnesis». 19.00 — «Labu nakti, mazuļi!» 19.15 — Ritmiskā vingrošana. 19.45 — Koncerts. 20.00 — «Laiks». 20.45 — Mākslas filma «Ligzdas». 22.00 — Murada Kažļajeva autorvakars.

TRESDIENA 13. MARTS

TV RĪGA

9.10 — Matemātika 4. kl. 9.30 — Skolēniem. «Personība un poezija». 10.00 — Kas notiek Dienvidosetijā? Ko domā Iževskā par Baltiju (krievu val.). 10.35 — «Latviešu mūzikas mazāk pazīstamās lappuses». J. Kalniņš (Kanāda). 11.20 — Mākslinieku dinastija. Indulis, Kristaps un Kaspars Zariņi. 12.15 — Mākslas filma «Ārkārtējs notikums rajona mērogā». 13.45 — «Joprojām nepabeigta tēma». 14.20 — TV izrāde «Eliza». 18.00 — «Sodien». Ziņas. 18.05 — Dokumentālā filma «Beidzot brīvi?». 18.30 — Mācāms angļu valodu. 18.50 — «Brīvais mikrofons». 19.40 — Ziņas (krievu val.). 20.00 — «Vizīte». 20.40 — Ekrāns bērniem. 21.00 — «Panorāma». 21.30 — Sludinājumi. 21.35 — «Latvijas Republikas Augstākajā Padomē». Ziņas krievu val. 21.45 — Anglijas mākslas filma «Saharovs». 23.40 — Nakts ziņas.

MASKAVAS I PROGRAMMA

5.30 — «Rīts». 8.00 — «Lietišķais kurjers». 8.15 — «Bērnu muzikālais klubs». 8.55 — Kopā ar čempioniem. 9.10 — Dokumentālā filma. 9.40 — Mākslas filma «Slepkavība angļu stilā». 1. sērija. 11.00 — «TZD». 11.15 — Kinopanorāma. 14.00 — «TZD». 14.15 — Mākslas filma «Nakts bez gaļa». 15.20 — «Leļļu teātra pasaule». 16.10 — Krievu dziesmas. 16.30 — «Bērnu stunda». 17.30 — «Kā notika pārbūve Japānā?». 18.15 — Multiplikācijas filma. 18.25 — Koncerts. 18.40 — «Slepkavība angļu stilā». 2. sērija. 20.00 — «Laiks». 20.45 — Muzikālais kaleidoskops. 21.15 — Pasaules čempionāts daiļslidošanā. 23.30 — «TZD». 23.50 — Mākslas filma «Mana dzīve». 2. sērija.

MASKAVAS II PROGRAMMA

7.00 — Rīta vingrošana. 7.15 — Zinātniski populāra filma. 7.35 — Mācību programma skolēniem. 10.05 — «Mūsu dārz». 11.05 — Mākslas filma «Ligzdas». 12.20 — Dokumentālā filma. 16.00 — «Gadalaiki». 16.45 — Dokumentālā filma. 17.05 — TV muzikālais abonents. 18.05 — Dokumentālā filma. 18.55 — «Kolāža». 19.00 — «Labu nakti, mazuļi!» 19.15 — «Objektīvs». 20.00 — «Laiks». 20.45 — Mākslas filma «Izstāde». 1. sērija. 21.50 — Rokmūzika.

ČETURTDZIENA 14. MARTS

TV RĪGA

9.10 — Matemātika 3. kl. 9.30 — «Vizīte». 10.10 — Matemātika 1. kl. 10.30 — Mācāms angļu

valodu. 10.50 — Koncerts. 11.30 — «Čālis-89». 12.30 — Mākslas filma «Saharovs». 14.25 — S. Raja operā «Norma». 18.00 — «Sodien». Ziņas. 18.05 — «Kinostāsti par dabu». 18.30 — Mācāms angļu valodu. 18.50 — Ekrāna jaunumi. 19.10 — Programma «X». 19.40 — Ziņas krievu val. 20.00 — Programma «X». 20.15 — «Bībeles stāsti bērniem». 20.40 — Programma «X». 21.00 — «Panorāma». 21.30 — «Dēputā komentārs». 21.40 — Sludinājumi. 21.45 — Programma «X».

MASKAVAS I PROGRAMMA

5.30 — «Rīts». 8.00 — Ziņo IeM. 8.15 — Multiplikācijas filma. 8.40 — «Stunda bērniem». 9.40 — «Slepkavība angļu stilā». 2. sērija. 11.00 — «TZD». 11.15 — Pasaules čempionāts daiļslidošanā. 14.00 — «TZD». 14.15 — Mākslas filma «Vasaras viesizrāde». 15.35 — «Leļļu teātra pasaule». 16.25 — «Par ko runā kokis». 16.40 — «Līdz 16 un vecākiem». 17.25 — PSRS čempionāts hokejā. 20.00 — «Laiks». 20.45 — Ziņo IeM. 21.00 — «Jalta — 91». 21.15 — Pasaules čempionāts daiļslidošanā. 23.30 — «TZD». 23.50 — Mākslas filma «Mana dzīve». 3. sērija.

MASKAVAS II PROGRAMMA

7.00 — Rīta vingrošana. 7.15 — Zinātniski populāra filma. 7.35 — Mācību programma. 10.00 — Adama Smita naudas pasaule. 11.00 — Mākslas filma «Apklusums». 13.10 — Ritmiskā vingrošana. 16.00 — Koncerts. 16.15 — «Krievijas ģenījs — Puškins». 16.45 — Ritmiskā vingrošana. 17.15 — «Aizlēgo pasaules tirgum». 17.45 — Dokumentālā filma. 18.45 — «Krievijas parlamenta vēstnesis». 19.00 — «Labu nakti, mazuļi!» 19.15 — Koncerts. 20.00 — «Laiks». 20.45 — «Izstāde». 2. sērija. 21.55 — Dokumentālā filma.

PIEKTDZIENA 15. MARTS

TV RĪGA

9.00 — «Latvijas kultūras vēsture». 9.45 — Ekrāna jaunumi. 10.10 — «Rīga, 1991. gada janvāris. Neveiksmīgā apvērsuma hronika». 10.50 — «Aicinājums». 11.30 — Mākslas filma «Tēma». 13.05 — «Augi līdzī savai filmai». 13.55 — «Laiks rādis». K. Ievišs. 18.00 — «Sodien». Ziņas. 18.05 — «Pec zvana». 19.10 — «Globuss». 19.40 — Ziņas krievu val. 20.00 — Sporta raidījums skolēniem. 20.45 — «Miedzīnš nāk». 21.00 — «Panorāma». 21.30 — Sludinājumi. 21.35 — «Valdības viedoklis». 22.00 — Studijas «Kabata» izrāde «Sokrata pēdējā nakts». 23.25 — Nakts ziņas. 23.35 — Starptautiskā kultūras programma «Alise».

MASKAVAS I PROGRAMMA

5.30 — «Rīts». 8.00 — PSRS čempionāts hokejā. 10.15 — «Līdz 16 un vecākiem». 11.00 — «TZD». 11.15 — Pasaules čempionāts daiļslidošanā. 14.00 — «TZD». 14.15 — Mākslas filma «Lai kur jūs strādātu». 15.30 — «Ja jums pāri...» 16.15 — «Izglītība». 16.45 — «Mūsu dārz». 17.15 — Programma «VID». 17.40 — Teletīts par Savienības līgumu. 18.40 — Mākslas filma «Taltālu». 20.00 — «Laiks». 20.45 — «VID». 0.00 — Filmizrāde «Atbalss».

MASKAVAS II PROGRAMMA

7.00 — Rīta vingrošana. 7.15 — Zinātniski populāra filma. 7.35 — Mācību programma. 10.05 — «Veselība». 11.05 — Mākslas filma «Izstāde». 13.15 — Kazaņas TV programma. 16.00 — Multiplikācijas filma. 16.15 — Dokumentālā filma. 17.25 — Futbols. Maskavas «Torpedo» — «Spartaks». 19.20 — «Labu nakti, mazuļi!» 19.35 — Koncerts. 19.45 — Sports visiem. 20.00 — «Laiks». 20.45 — Pasaules čempionāts daiļslidošanā.

SESTDIENA 16. MARTS

TV RĪGA

9.05 — «Dārzam un majai». 9.45 — «Neatkarība». 10.15 — «Globuss». 10.45 — Teātra izrāde bērniem. 12.45 — «Latvijas vēsture». Latviešu leģions. 13.15 — Kinožurnāls. 13.25 — «Skā-

tiens». Lietuva: 1991. gada janvāris. 15.30 — «Vide-91». 16.15 — A. Čaka poezija. 17.50 — «Latviešu tautas tradīcijas». 18.20 — «Balets, balets...» 18.50 — «Ekslibris». 19.50 — «Sodien». Ziņas. 20.00 — «K. Zariņš un opermāksla». 20.45 — «Miedzīnš nāk». 21.00 — «Panorāma». 21.30 — Sludinājumi. 21.35 — Kultūras programma «Zīmes». 22.20 — «Katru sestdien — Tonis». 22.30 — «Videoskop». 23.20 — Nakts ziņas.

MASKAVAS I PROGRAMMA

5.30 — Koncerts. 5.45 — Multiplikācijas filma. 6.15 — Sports visiem. 6.30 — Ritmiskā vingrošana. 7.00 — Rīta izklaidejošā programma. 7.30 — «Mūsu dārz». 8.00 — «TZD». 8.15 — Koncertfilma. 8.45 — Kāda muzeja vēsture. 9.15 — «Burda moden piedāvā». 9.45 — «Rīta zvaigznes». 10.45 — Filma — izrāde «Katram gudriniekam pietiek savas vienkāršības». 14.00 — «TZD». 14.15 — «Pakāpieni». 15.30 — Filma bērniem. «Marija Čakročiņa». 17.00 — Starptautiskā panorāma. 17.45 — Multiplikācijas filma. 17.50 — O. Kačanova dziesmas. 18.35 — Mākslas filma «Divi un viens». 20.00 — «Laiks». 20.45 — Pasaules čempionāts daiļslidošanā. 22.00 — «Sanremo — 91». 23.40 — «TZD». 0.00 — Mākslas filma «Komisāra Berlaha pēdējā lieta».

MASKAVAS II PROGRAMMA

7.00 — Rīta vingrošana. 7.15 — Sports. Daiļleikšana ūdenī. 7.55 — Dokumentālā filma. 8.30 — Krievu valoda. 9.00 — «Sadraudzība». 12.30 — «Plūs vienpašsmit». 16.00 — Pedagoģija visiem. 17.00 — Futbols. ACSK — Maskavas «Dinamo». 18.50 — Dokumentālā filma. 19.00 — «Labu nakti, mazuļi!» 19.15 — «Mocaris gads». 20.00 — «Laiks». 20.45 — Mākslas filma «Viltus slimnieks». 1. un 2. sērija. 22.45 — Sports. Daiļleikšana ūdenī.

SVETDIENA 17. MARTS

TV RĪGA

9.05 — «Skan Česu ērģeles». 9.30 — «Apstājieties!» 10.20 — «Pasaka, pasacina...» 12.05 — Isfilma «Sapnis». 12.25 — «Videofaktā» — I. Akurātere. 13.25 — Kultūras programma «Zīmes». 14.10 — Reliģiska programma. 14.45 — Izrāde «Jūlija». 16.25 — «Eiropas kaleidoskops». 16.55 — «Rīga—Jūrmala». 17.45 — «Koncerts Vāgnera zālē». 18.05 — Raidījuma «Aī—āū» kinozāle. 18.50 — Programma «Lāgola». 19.50 — Ziņas krievu val. 20.00 — «Lauku ļaudim». 20.45 — «Miedzīnš nāk». 21.00 — «Panorāma». 21.30 — Sludinājumi. 21.35 — «Labvakars».

MASKAVAS I PROGRAMMA

7.00 — «TZD». 7.15 — Ritmiskā vingrošana. 7.45 — Sportloto izloze. 8.00 — «Rīta agrums». 9.00 — Krieviju māšu salīdzinājums. 10.00 — Rīta izklaidejošā programma. 10.30 — «Ceļotāju klubs». 12.00 — «Lauku dzīve». 13.00 — «Veselība». 13.30 — «To jūs varat». 14.00 — «TZD». 14.15 — Koncerts. 14.40 — Dokumentālā filma. 15.55 — TV spēle «Iespēja». 17.10 — «Volts Disnejs piedāvā». 18.00 — «Atceries dziesmu!» 18.15 — Mākslas filma «Vecā Arbata pasakas». 20.00 — «Laiks». 20.45 — Pasaules čempionāts daiļslidošanā. Paraugdemonstrējumi. 22.45 — Futbola apskats. 23.15 — «TZD». 23.35 — Mākslas filma «Neviens tevi neaizvieto».

MASKAVAS II PROGRAMMA

7.00 — Rīta vingrošana bērniem. 7.20 — Dokumentālā filma. 7.40 — Koncerts. 8.30 — «Plus vienpadsmit». 13.00 — Hokejs. «Spartaks» — Rīgas «Dinamo». 14.15 — Multiplikācijas filma. 14.30 — Koncerts. 16.00 — «Planēta». 17.00 — «Spēlējiet, ermonikas!» 18.05 — A. Gabriļoviča filma. 18.55 — «Kolāža». 19.00 — «Labu nakti, mazuļi!» 19.15 — Sports. Daiļleikšana. 20.00 — «Laiks». 20.45 — Autortelevizija.

Sporta klubs „Cerība” februārī

(Sākums 7. lpp.)

bija L. Dumbrāte (internātskola) un M. Danilevičs (Aglonas vidusskola), jaunākajā grupā — I. Aleksejeva (internātskola) un E. Zālans (Aglonas vidusskola), vidējā grupā — J. Kļaviņa un O. Brande, bet vecākajā — J. Andrekute un V. Baumanis (visi no internātskolas). Komandu vērtējumā visjaunākajā grupā uzvarēja Aglonas vidusskola, bet jaunākajā, vidējā un vecākajā — Aglonas internātskolas slēpotāji.

Pēc šim sacensībām Andra Tūla vadītajai rajona izlases komandai sekoja starta republikas bērnu un jauniešu spartakiāde, kas notika Pļaviņās. Vislabāk veicās V. Baumanim, kurš 10 kilometru slēpojumā brīvajā stilā izcīnīja bronzas medaļu, bet 10 kilometros klasiskajā stilā — 4. vietu. Jaunākās grupas slēpotāja Inese Aleksejeva (2 km) arī izcīnīja 3. vietu, bet 3 kilometru distancē nokāvēja startu, tāpēc nācās samierināties ar 9. vietu. Komandu vērtējumā vecākajā grupā tika izcīnīta 3. vieta. Vidējā grupā — 11. vieta, jaunākajā — 8. vieta.

VIĒGLATLĒTIKA

Viēglatlētiem ziemas apstākļos galvenās sacensības ir Latvijas jaunatnes čempionāts un republikas jaunatnes sporta centra rīkotās sacikstes.

Latvijas jaunatnes čempionātā «B» vecuma grupā Līdija Dudkina izcīnīja 4. vietu lodes grūšanā (9 m 60 cm). Šini pat disciplinā 4. vietu izcīnīja arī Andris Klauzš (9 m 87 cm), Jevgēnijs Borg-Ržečickis bija piektais (9 m un 19 cm), Marija Popmane ierindojās 7. vietā 3 kilometru soļošanā (18 min. 21,2 sek.), bet Eduards un Edgars Kudīni no Vārkavas ieņēma attiecīgi 4. un 5. vietu 5 kilometru soļošanā.

Jaunatnes sporta centra sacensībās šini pat vecuma grupā 1. vietu 3 kilometru soļošanā izcīnīja Gaitis Straujups, (treneris J. Upenieks, 7 min. 43 sek.), Juris Verze (treneris L. Valdonis) ieguva 2. vietu 1000 metru skrējienā (3 min. 12,9 sek.), bet 600 metru distancē ierindojās 5. vietā.

Latvijas jaunatnes sporta centra sacensībās vecākajā grupā 800 metru distancē Liga Spuriņa bija septītā (2 min. 40,7 sek.) un Inga Ivanova — astotā (2 min. 42,7 sek.). 1500 metru skrējienā Inga ierindojās 6. vietā (5 min. 28,5 sek.), bet Liga — 7. vietā (5 min. 38,2 sek.). Sprintā šajās sacensībās rajona godu aizstāvēja Normunds Grope un Elmārs Kozlovskis. 60 un 200 metru distancēs viņi ieņēma vietas otrajā desmitniekā, toties stafetē 2x80 m — ierindojās trešajā vietā, un 2x160 m — ceturtajā vietā.

NOVUSS

Nu vairs tikai viena kārtā ir atlikusi līdz Preiļu pilsētas komercturnīra finišam. Lai arī 5. kārtā Staņislavs Mosāns no kopsaimniecības «Dubna» palaida sev priekšā līvāniešus Ilmāru Visocki un Bronislavu Vilcānu, viņš joprojām ir galvenais pretendents uz uzvaru kopvērtējumā.

I. BABRIS, sporta kluba «Cerība» priekšsēdētājs

JŪSU GRAMATU PLAUKTAM

Laikraksta «Novadnieks» redakcija (gramatvedība, 6. kabinets) vel var nopirkt Julija Kīdas stāstu «Āra» («Kādas meitenes milas stāsts»). Stāsts pirmo reizi izdots 1933. gadā. Gramatīnas cena — 1,90 rbl.

Nozaudēto KVITI l. 210 sēr. 00026 Nr. 033456 UZSKATĪT PAR NEDERĪGU. Apdrošināšanas firmas «Latva» Livānu nodaļa

RAZOSANAS APVIENĪBA «RAŽIBA» pārdod spropeli. Zvanīt pa tālruniem 22773; 21578.

36. ARODVIDUSSKOLA uzaicina uz atvērto durvju dienu šī gada 14. martā plkst. 12.00 Valmierā, Vadu ielā 3.

36. ARODVIDUSSKOLA nākošajā mācību gadā uzņems audzēkņus sekojošās profesijās: stikla šķiedras ieguves operators, stikla šķiedras spolētāja (ar iemaņām mājturībā), mērinstrumentu un automātikas elektroatslēdzniekus (uzņems Valmieras un tās apkārtnes jauniešus ar Valmieras uzņēmumu nosūtījumu), sievietes drēbnieces, eksperimentālā daudzprofesiju grupā (uzņems valmieriešus):

meitenēm — sanitāres—medicīnas māsu palīgi, ekonomiskās informācijas skaitļotāji, uzskaitveži, zēniem — instrumentātslēdznieki, virpotāji, frēzētāji. Mācību ilgums 3 gadi, uzņem ar 9 klašu izglītību, Skaitļojamo mašīnu operatori. Mācību ilgums 1 gads, uzņem ar vidusskolas izglītību.

DAUGAVPILS 1. CEĻU BŪVNIECĪBAS RAJONA DZELZSBETONA IZSTRĀDĀJUMU IECIRKNIM

(Rušonas pagasts)

pastāvīgam darbam vajadzīgi elektromontieris un elektrometinātājs.

Uz darbu un atpakaļ nogādā ar uzņēmuma transportu no Daugavpils, Preiļiem un Aglonas ciemata. Pieteikties pie iecirkņa administrācijas vai pa tālruni 65011.

Preiļu sakaru mezgls paziņo, ka no šī gada 4. marta mainīti sekojoši telefona abonentu numuri

Kolhozs «Jersika»	iepriekšējais numurs	jaunais numurs
Zootehniķi	46611	46331
Celtnieki	46620	46320
Priekšsēdētājs	46638	46338
Inženieri	46650	46350
Galvenais grāmatvedis	46651	46341
Dispečeri	46659	46359
Jersikas pagasta IK priekšsēdētājs	46616	46316
sekretāre	46640	46340
Veikals «Upenieki»	46625	46325

PREIĻU SAGĀDES UN RAZOSANAS APVIENĪBA organizē lupatu un makulatūras savākšanu, pret-pārdošanā uz vietas varēs iegādāties esošās preces:

16. martā LĪVĀNOS vecā tirgus laukumā no 10.00 līdz 12.30, Lauku ielā no 13.00 līdz 14.00,

Krišjāņa ielā no 14.30 līdz 15.30.

23. martā PREIĻOS pie SCO kantora no 10.00 līdz 12.00, Košukova ielā no 12.30 līdz 14.00, pie rajona bibliotēkas no 14.20 līdz 15.30, Viļānu ielā no 15.45 līdz 16.30.

2. martā Aizkalnē no aizžogojuma pazudis suns (Krievu eiropas laika). Atradēja līdz zvanīt 54670.

PĀRDOD elektrisko piena slaucamo aparātu. Zvanīt 42662 pēc plkst. 19.00.

PĀRDOD darbā zirgu Preiļos, Brīvības ielā 27—1.

MAINA divistabu un pusotristabas labiekārtotus dzīvokļus Preiļos pret trīsistabu dzīvokli. Zvanīt vakaros— 22980.

MAINA labu, siltu divistabu dzīvokli (32m²) ar ērtībām Līvānos pret līdzvērtīgu Preiļos vai pret lauku māju Preiļu tuvumā—Tālrunis 43698.

IEPERK no iedzīvotājiem cukurgalu — 7 rbl. par kilogramu, bekonus — 7,50 rbl. par kilogramu. Tālrunis 57769.

LĪVĀNU ĶĪMISKĀ TIRĪTAVA

pieņem tīrīšanā spilvenus. Pēc klientu vēlēšanās spilvenus apmaina spalvas.

PIEPILSĒTAS SAIMNIECĪBAI «LATGALE» steidzīgi vajadzīgas slaucējas. Ar dzīvojamo platību nodrošina.

Pieteikties kolhoza valdē vai zvanīt pa tālruniem 22524, 22456.

PREIĻU SABIEDRISKĀS ĒDINĀŠANAS UZŅĒMUMU APVIENĪBA

aicina darbā

apkopējas.

Uzziņas pa tālruni 22071.

IEDZĪVOTĀJU IEVERĪBAI

Martā pret taloniem varēs iegādāties šādas preces: talons Nr. 3 (putraini) — 2 kg, izņemot grūbas un prosus; talons Nr. 3 (cukurs) — 1 kg; talons Nr. 3 (alkoholiskie dzērieni) — 3 pudeles, izņemot vīnu, šampanieti un konjaku «Baltais stārķis»; talons Nr. 3 (tabakas izstrādājumi) — 7 paciņas; talons Nr. 9 — sāls — 1 kg; talons Nr. 2 (makaroni) — 1 kg. Turpinās izsniegt preces pret taloniem: talons Nr. 1 (makaroni) — 1 kg; talons Nr. 1 (milti) — 2 kg ceturksmī; talons Nr. 6 — sāls — 1 kg; talons «Kafija» — 100 g šķīstošās kafijas vai 0,5 kg kafijas pupiņas;

talons Nr. 1 — apavi, izņemot gumijas, filca, veltenus un istabas cības;

talons Nr. 2 — vīriešu zekes vai bērnu zekes un zekbikses; talons Nr. 3, 4 — vīriešu, sievietes un bērnu veļa; talons Nr. 5 — zēnu un vīriešu virskrekli; talons Nr. 8 — elektropuldzes.

Priekšrocības iegādāties rūpniecības preces un kafiju pret taloniem ir pašu biedriem.

PERSONĪGO TRANSPORTA LIDZEKĻU IPASNIEKU IEVERĪBAI

Martā noteiktas šādas benzīna normas: automašīnu un motociklu ar blakusvāģi ipasniekiem — 60 litri (katrs talons 20 litri), motociklu bez blakusvāģa ipasniekiem — 30 litri (katrs talons 10 litri), motorolleru, motobloku un tiem pielīdzinātu lauksaimniecības mašīnu ipasniekiem—30 litri (katrs talons 10 litri), invalīdiem — transporta līdzekļu ipasniekiem, kuriem autotransports ir vienīgais pārvietošanās līdzeklis, — 60 litri (katrs talons 20 litri).

Neizmantotos talonus februārim (no komplektiem) varēs izmantot martā atbilstoši februāri noteiktajam benzīna normām.

Vienreizējās benzīna iepildes norma martā — 60 litri.

Autobenzīna cenas martā: A-76 — 40 kap. par litru, A-93 — 50 kap. par litru, A-95 — 60 kap. par litru.

RAJONA IZPILDKOMITEJAS PLĀNU KOMISIJA

Kad es vairs nepārnāksu, Tad palīks tēvzemes lauki, Tad palīks tēvzemes meži, Tad palīks kāda dziesma Manis dziedāta.

(E. Vēciņa)

Skumjās un līdzjūtībā noliecām galvas, ARTURU BRŪVERU mūžībā pavadot.

Padomju saimniecības «Rudzāti» administrācija un arodkomiteja

Kad skumjā miglā tinas dienas Un salnā visi ziedi vist, Pie aizgājušiem domas sienas, Par mīļiem asaras mums list...

(A. Melluma)

Izsakām līdzjūtību Helēnai Anskai sakarā ar brāļa ARTURA BRŪVERA nāvi.

Padomju saimniecības «Rudzāti» agronomi, zootehniķi un Lācupu noliktavas kolektīvs

Cilvēka mūžs ir līdzīgs

Kas ieskanas klusi, pieaug spēkā arvien, Tad vareni plūst — ar tālumiem tiekas,

Tad norimst un izskan, paliek atbals vien...

(A. Imermanis)

Kad pār kapu likst pēdējie atvadu ziedi, esam kopā ar ARTURA BRŪVERA piederīgajiem, izvadot viņu kapu kalniņā.

Rudzātu pagasta izpildkomiteja

Latvijas saule, Rokas uz krūtīm man saliec, Es aizeju projām, Tu bērniem un mazbērniem paliec.

(A. Skalbe)

Izsakām dziļu līdzjūtību piederīgajiem, ARTURU BRŪVERU smiltājā izvadot.

Rudzātu vidusskolas kolektīvs

Dusi saldi zemes rokās,

Lai tev sapņu nepietrūkst. Mīļās rokas ziedus noklās, Un tev silti vienmēr būs.

(A. Straube)

Izsakām līdzjūtību OLGAS BABBES piederīgajiem, guldot viņu smiltājā.

Kopsaimniecības «Vanagi» arodkomiteja

Tēva zemes sīkstais māis Mani tur pie dzimtā kļona, Manam spēkam tā kā sāls Un kā melns maizes dona.

(A. Krūklis)

Kad TEVA mūža gājums apstājies kapu kalniņā, esam kopā ar Bruno un Gunti Brūveriem viņu vismagākajā brīdī.

Padomju saimniecības «Rudzāti» šoferu kolektīvs

JEKABPILS RAJONA SAUKAS LAUKSAIMNIECĪBAS SKOLA rīko «Atvērto durvju dienu» 27. martā plkst. 11.00.

Un gaļu galā — kas ir mūža? Viens dzīpars laika liktenpūrā — Viens mirklis, un jau vēsums pūš

No neatgriezamības jūras. (O. Vācietis)

Līdzjūtībā noliecām galvas, kad atvadu vārdi skan, izvadot pēdēja gaitā Zentas Detkovas TEVU.

Rudzātu pagasta deputāti

Manu dzīves pavedienu Vairs nevienam nesasiet. Skumji, skumji skani, dziesma, Mani klusi pieminiet.

Skumju brīdī esam kopā ar piederīgajiem, TEVU GULBINSKU pēdēja gaitā izvadot.

Kolhoza «Rožupe» kolektīvs

Kad padarīti darbi grūti, Un smagi soli stājušies, Tu baltu svētvakaru sūti, Un miera stundu sirdij, Dievs,

(K. Kronis)

Izsakām līdzjūtību PETERA VAIVODA piederīgajiem, viņu smiltājā izvadot.

Padomju saimniecības «Rudzāti» administrācija un arodkomiteja

Cik agri tev satumsa vakars, Cik agri dusēt bij iet, Un mīļajiem tavim pie kapa Tik agri bij asaras liet.

(E. Drēziņš)

Izsakām līdzjūtību Dolgais ģimenei, DELU Andri pāragri zaudējot.

Padomju saimniecības «Rudzāti» administrācija un arodkomiteja

Ar bērniem, mazbērniem un padarītiem darbiem

Tu paliec šai saulē un mūžībā. (E. Vēveris)

Esam kopā ar Andri, Igoru, Marutu, Viktoru un Jāni, no VECĀTEVA šķīroties.

Skolasbiedri un audzinātāji

No vecāteva raktās akas Spēks un veldze dzīvē būs.

Skumstam līdzī ar Gītu, Kārīnu, Gvido un Kristīni, no VECĀTEVA atvadoties.

Skolasbiedri un audzinātāji

Sāpēs vienreiz nobeidz pukstēt Tēva mīļā, labā sirds,

Nejutis tā bērnu priekus, Neredzēs, kad as'ras mirdz. Skumstam līdzī Detkovu ģimenei, TEVU un VECTEVU kapu kalnā izvadot.

Rudzātu vidusskolas kolektīvs